

Fakulteten för samhälls- och livsvetenskaper
Cerut, Centrum för forskning om regional utveckling

Linda Harkman och Sara Sandström

Unga som vill och kan

– En utvärdering av projektet Work factory i Säffle, Åmål,
Årjäng, Dals-Ed och Bengtsfors kommun

Arbetsrapport

2010:2

Linda Harkman

Sara Sandström

Unga som vill och kan

– En utvärdering av projektet Work factory i Säffle, Åmål,
Årjäng, Dals-Ed och Bengtsfors kommun

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska socialfonden

Arbetsrapport
2010:2

Förord

Cerut, Centrum för forskning om regional utveckling vid Karlstads universitet, har av Säffle och Åmåls kommuner fått i uppdrag att genomföra en utvärdering av projektet Work factory som genomförts i Säffle, Åmål, Årjäng och Bengtsfors kommuner. Studien har genomförts av utredare Linda Harkman och Sara Sandström.

Work factory är ett projekt som arbetar med att stödja och stärka unga arbetssökande till att få arbete eller att påbörja utbildning. I Ceruts uppdrag och rapporten behandlas bland annat projektet Work factorys samhällsekonomiska effekter samt andra konsekvenser av verksamheten som påverkar välfärdsaspekter. Även så kallade mjuka värden behandlas som hur de medverkande har uppfattat projektet. Det visar sig att de medverkande uppvisar en mycket positiv inställning till projektet.

Vi vill tacka alla personer som ställt upp för intervjuer och enkäter samt bidragit med diverse underlagsmaterial. Ett särskilt tack till projektledaren och handledarna i Work factory för hjälpen med genomförandet av enkäten och övrig information.

Karlstad i juni 2010

Lars Aronsson Professor, föreståndare för Cerut

Sammanfattning

Syftet med föreliggande studie är att göra en utvärdering av Work factory, både vad det gäller den ekonomiska aspekten samt att se till de mer mjuka värdena. I denna studie presenteras därför de kostnader som Work factory reducerar för samhället genom sin verksamhet för arbetssökande unga, för att på så vis göra en analys av lönsamheten för denna verksamhet, samt de effekter som i övrigt påverkar välfärden. Studien behandlar även frågor kring hur de medverkande i Work factory har upplevt projektet och hur de mjuka värdena har avspeglat sig.

Den empiriska delen av studien är baserad på ekonomiskt underlag som främst är tillhandahållet av Sylvia Tilleby och Morgan Johansson. Studien innehåller även ett begränsat teoriavsnitt där teorier kring arbetslöshet i vid mening, den roll arbetsmarknadsstyrelsen har när det gäller att reducera arbetslöshet, genomföra arbetsmarknadspolitiska program och hur det är möjligt att mäta ekonomiska effekter av dessa behandlas. Även lägesrapporter och minnesanteckningar har använts i studien.

Vidare innehåller studien intervjuer med projektledaren för Work factory, de fem anställda handledarna, representanter från kommun, arbetsförmedlingen, socialstyrelsen och deltagare i Work factory. Även en enkätstudie har genomförts med de ungdomar som har varit inskrivna i projektet.

Utifrån 2 §, Svensk författningssamling, förordning (2007:1030) ska Arbetsförmedlingen verka för att förbättra arbetsmarknadens funktionssätt genom att effektivt sammanföra dem som söker arbete med dem som söker arbetskraft, prioritera dem som befinner sig långt från arbetsmarknaden, samt bidra till att stadigvarande öka sysselsättningen på lång sikt. Genom en analys av Work factorys arbetsmarknadspolitiska projekt så aktualiseras denna paragraf på ett samhällsekonomiskt lönsamt sätt. Vad detta resultat egentligen säger och i vilken utsträckning de är pålitliga är svårt att bedöma eftersom det finns flera olika osäkerhetsaspekter att ta hänsyn till. Lönsamhetsaspekten kompletterades med mycket positiva intryck från samtliga intervju och enkätresponder.

Innehåll

INLEDNING.....	9
SYFTE MED STUDIEN	9
DISPOSITION.....	9
RESULTATREDOVISNING.....	11
EKONOMISK ANALYS AV WORK FACTORY	11
<i>Bidrag kontra kostad för arbetslöshet.....</i>	<i>11</i>
<i>Förändring av lön till berörda individer och skatteintäkter till kommunen.....</i>	<i>16</i>
REDOVISNING AV ENKÄTER	16
REDOVISNING AV INTERVJUER.....	25
<i>Intervju med Sylvia Tilleby.....</i>	<i>26</i>
<i>Intervjuer med handledare Per Lundin, Thinka Berg-Sköld, Yvonne Andersson, Mikael Söderberg och Lennart Gustavsson.....</i>	<i>27</i>
<i>Intervju med Tove Finsberg.....</i>	<i>29</i>
<i>Synpunkter från representanter från arbetsförmedlingen, arbetsmarknadsenheten i Dals-Ed och socialförvaltningen.....</i>	<i>30</i>
SLUTSATS OCH DISKUSSION.....	32
SLUTSATS.....	32
DISKUSSION KRING VÄLFÄRDSASPEKTER AV WORK FACTORYS PROJEKT FÖR ARBETSLÖSA UNGA	33
KÄLLFÖRTECKNING	35

Bilagor

Bilaga 1: Genomförande och tillvägagångssätt

Bilaga 2: Presentation av Work factory

Bilaga 3: Teoretisk referensram

Bilaga 4: Enkät

Bilaga 5: Förordning 2007:1030, Arbetsförmedlingen

Bilaga 6: Jobbgaranti för ungdomar

Bilaga 7: Intervjufrågor

Figurförteckning

Diagram 1: Försörjning för avslutade ungdomar fram till och med 2010-04-30

Diagram 2: Sysselsättning idag

Diagram 3: Sysselsättning idag fördelat på kommunerna

Diagram 4 och 5: Sysselsättning – män och kvinnor

Diagram 6: Work factorys påverkan på sysselsättningen idag

Diagram 7: Förväntningar på Work factory

Diagram 8: Uppfyllda förväntningar

Diagram 9: Kommunerna respektive uppfyllda förväntningar

Diagram 10: Påverkansaspekter från deltagande i Work factory

Diagram 11: Bäst med Work factory

Diagram 12: Hjälp från handledaren

Tabell 1: Finansiering till Work factory

Tabell 2: Work factorys påverkan på sysselsättning

Tabell 3: Arbetslösheten bland deltagarna

Tabell 4: Svarsfrekvensen i kommunerna

Tabell 5: Jämförelse med andra projekt

Tabell 6: Sysselsättning respektive uppfyllda förväntningar

Inledning

Cerut (Centrum för forskning om regional utveckling) fick under året 2009 i uppdrag av Säffle, Åmål, Årjäng, Dals-Ed och Bengtsfors kommuner att utvärdera projektet Work factory som har till uppgift att coacha ungdomar till självförsörjande sysselsättning. Föreliggande rapport fokuserar på både den ekonomiska och den mentala betydelsen för ungdomarna av Work factorys verksamhet.

Syfte med studien

Syftet med föreliggande studie är att göra en utvärdering av Work factory, både vad det gäller den ekonomiska aspekten samt att se till de mer mjuka värdena. I denna studie presenteras därför de kostnader som Work factory reducerar för samhället genom sin verksamhet för arbetssökande unga, för att på så vis göra en analys av lönsamheten för denna verksamhet, samt de effekter som i övrigt påverkar välfärden. Studien behandlar även frågor kring hur de medverkande i Work factory har upplevt projektet och hur de mjuka värdena har avspeglats sig. Följande forskningsfrågor har tagits i beaktning:

- Baserat på de uppgifter som tillhandahållits av Work factory, vilka är kostnaderna respektive nyttorna som kan kopplas till Work factorys verksamhet för arbetslösa unga under perioden 2008-08-25 – 2010-04-30
- Vad säger detta resultat? Vilken trovärdighet har de slutsatser som dras utifrån denna analys?
- Hur ser de medverkande ungdomarna och andra aktörer på sitt deltagande i Work factory?

Disposition

I den första delen av rapporten presenteras syftet med den studie som har gjorts.

Fortsatt följer resultatredovisningar vad gäller den ekonomiska analys som gjorts, de intervjuer som genomförts och den enkätstudie som har fokuserat på att ta reda på vad deltagarna i Work factory har ansett om sin tid i projektet.

Rapporten avslutas med diskussion och slutsatser utifrån trovärdigheten för resultatet.

I bilagorna finns bakgrund och syfte med studien samt genomförande och tillvägagångssätt, presentation av Work factory, den teoretiska referensramen samt underlag för resultatredovisningen såsom enkät och intervjufrågor till de medverkande i studien.

Resultatredovisning

Följande kapitel redovisar de resultat som studien visar utifrån både ungdomarnas och Work factorys, i samarbete med Arbetsförmedlingen och Socialförvaltningen, perspektiv. Kapitlet är också indelat så att en ekonomisk analys kommer först, baserat på enkäterna samt uppgifter från Work factory. Därefter följer en redovisning av de mer mjuka värdena, vilka är baserade på enkäterna samt intervjuer.

Ekonomisk analys av Work factory

Denna del behandlar de olika faktorer som påverkar välfärden i samhället i relation till Work factorys verksamhet. Analysen bygger på siffror som uppdragsgivaren tillhandahållit, samt en kostnad för samhället som bygger på siffror från Arbetsförmedlingen.

Bidrag kontra kostad för arbetslöshet

Kostnader

Nedan redovisas finansieringen för Work factory under perioden 2008-08-25 – 2010-04-30¹. Det bör poängteras att det bidrag som redovisas nedan är det bidrag som utnyttjats av projektet, men att den beviljade summan var högre. Den något lägre kostnad som Work factory haft, jämfört med det totala beviljade bidraget på 10 250 820 sek, bör ses till Work factorys fördel. Ingen hänsyn har heller tagits till diskonteringsräntan. Det skulle ändå endast röra sig om marginella summor i sammanhanget. Således är följande siffror de kostnader projektet har haft:

Offentlig medfinansiering	6 272 000
Stöd från europeiska socialfonden	3 522 000
Finansiering totalt	9 794 000

Tabell 1: Finansiering till Work factory

Den nytta som Work factory bidrar med är den reducering av kostnad det innebär att öka sysselsättningen bland unga, det vill säga att dessa personer är självförsörjande istället för arbetslösa och bidragstagande. Följande kostnader för varje arbetslös 2007 finns att tillgå genom AMS²:

---

¹ Uppgifter enligt Sanna Strömberg, 2010-08-27

² Uppgifter enligt Arbetsförmedlingen, analysavdelningen, 2008-03-04

- Aktivitetsstöd: 10 500 sek
- En månads arbetsmarknadsutbildning: 10 500 sek
- En månads anställningsstöd: 12 000 sek

Ovanstående siffror kan summeras på följande sätt:

- En arbetssökande som deltar i arbetsmarknadsutbildning kostar i snitt 10 500 sek + 10 500 sek = 21 000 sek/ månad.
- En arbetssökande som får en anställning med stöd kostar i snitt 12 000 sek/ månad.

Observera att ovanstående siffror är genomsnittssiffror gällande för 2007 och för Värmlands län. I ovanstående kostnader återfinns inga kostnader för Arbetsförmedlingen det vill säga löner, hyror och andra omkostnader. Fördelar man Arbetsförmedlingens samlade omkostnader för 2007 på alla inskrivna blir det 620 sek i månaden per person. Följaktligen kostar en arbetssökande som deltar i arbetsmarknadsutbildning totalt 21 620 sek och en arbetssökande som får anställning med stöd 12 620 sek totalt. Ovanstående siffror i relation till Work factorys deltagare bör sedan analyseras utifrån perspektivet att dessa siffror hade varit kostnaden/deltagare ifall de inte fått anställning eller gått vidare till studier efter avslutat projekt.

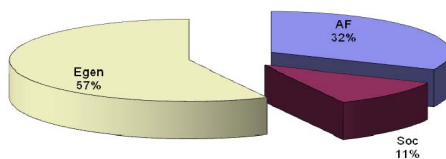
För att kunna beräkna kostnaden för dessa deltagare över tid måste antaganden göras dels om hur lång tid det är troligt att dessa deltagare skulle ha varit arbetslösa ifall de inte gått Work factory - projektet, dels hur troligt det är att de nått självförsörjande sysselsättning vid den tidpunkten de i realiteten fick sysselsättning, även om de inte gått projektet. Både dessa siffror är spekulationer eftersom det inte går att göra en korrekt bedömning av ett scenario som aldrig inträffat.

Antal personer som deltagit och avslutat Work factory under perioden 2008-08-25 till 2010-04-30 är 322 personer³. Enligt Strömberg så gick 57 %, det vill säga 184 personer, av dessa ut i egen försörjning efter avslutat projekt, någon gång från åren 2008 till 2010. (se diagram 1)

---

³ Uppgifter enligt Sanna Strömberg, 2010-06-15

Försörjning för avslutade fram till och med 2010 04 30,
322 personer

Diagram 1: Försörjning för avslutade ungdomar fram till och med 2010-04-30 enligt Strömberg.

Enligt enkätstudien med 101 svar, visade det sig att 62,9 % har egen försörjning idag. Om man applicerar denna procentsiffra på det totala antalet deltagare, 322 stycken, så skulle det innebära att 202 personer har egen försörjning idag. Av dessa 202 personer så upplever 72,1 % att de, åtminstone i någon grad, varit hjälpta av sitt deltagande i Work factory, enligt enkätstudien. Applicerat på samtliga som nått egen försörjning så innebär det att 146 personer anser att de varit hjälpta av Work factory (se diagram 2). Dock speglar kanske inte dessa siffror hela sanningen då ett primärt syfte inom Work factory var att få ungdomarna att känna att de presterade och skapade förutsättningar för sysselsättning på egen hand. Det är således möjligt att alla de ungdomar som gick ut i egen försörjning skulle ha varit arbetslösa idag utan Work factory, men det är också möjligt att ingen av dem skulle vara det. Det troliga resultatet ligger förmodligen någonstans däremellan. Låt oss till en början utgå ifrån att samtliga av dem som efter avslutat projekt varit hjälpta av Work factory, och låt oss också anta att de som inte gick ut i egen försörjning utan förblev arbetslösa efter avslutat projekt, också skulle ha varit det utan Work factoryns insats. I detta fall är samtliga deltagare som nått egen försörjning kostnadsbärare för projektet och kostnaden för varje sysselsatt deltagare blir då: 48 485 sek (9 794 000/202).

Om vi däremot tar hänsyn till dem som upplevde att det var i någon grad hjälpta av Work factory, vilka var 146 personer, så innebär det att kostnaden för varje deltagare blir 67 082 sek (9 794 000/146).

		Har ditt deltagande i w.f påverkat dina möjligheter att nå den sysselsättning du har idag?					
		varken i i ganska					
		helt avgörande	i ganska hög grad	hög eller låg grad	lite grad	inte alls	Total
Vad är din	arbete-anställd	3	10	6	5	11	36
huvudsakliga	arbete-egen företagare	0	0	0	0	1	1
sysselsättning	utbildning	2	12	2	4	4	24
just nu?	arbetsmarknadspolitiskt	0	1	5	6	7	19
	projekt						
	annat	1	4	5	1	6	17
Total		6	27	18	16	29	97

Tabell 2: Work factorys påverkan på sysselsättning

Kostnaderna ovan bör nu jämföras med vad dessa personer skulle kosta ifall de inte fått jobb, det vill säga vilken nytta bidrar Work factorys verksamhet till i form av reducerade arbetslöshetskostnader eller ökad nettosysselsättning. Då undanträngningseffekter inte har tagits hänsyn till i denna studie blir sålunda de personer som Work factory hjälpt till självförsörjande sysselsättning ökningen av nettosysselsättningen, det vill säga antingen 202 eller 146 personer, beroende på hur man räknar.

Merparten av deltagarna i Work factory har varit arbetslösa mindre än ett år innan inskrivningen i projektet. Den största delen hade varit arbetslös kring 6 månader (se tabell 3).

		Hur länge har ni saknat sysselsättning innan w.f?			
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1 månad	17	16,8	16,8	16,8
	6 månader	50	49,5	49,5	66,3
	12 månader	20	19,8	19,8	86,1
	mer än 12 månader	14	13,9	13,9	100,0
Total		101	100,0	100,0	

Tabell 3: Arbetslösheten bland deltagarna

Utifrån detta resultat kan man utgå ifrån att ungdomarna varit arbetslösa i genomsnitt 8 månader/per deltagare $((17*1+50*6+20*12+14*18)/101=8,01)$, vid svarsalternativet "mer än 12 månader" räknade vi på en arbetslöshetstid på 18 månader. Om man antar att deltagarna i genomsnitt skulle vara arbetslösa och aktiva deltagare i arbetsmarknadsprogram, det vill säga, ha en kostnad på 21 620 sek/månaden, istället för självförsörjande i 8 månader ytterligare efter att de avslutat Work factorys projekt, skulle kostnaden räknat i aktivitetsstöd samt stöd för

arbetsmarknadsutbildning för samhället vara (den arbetslöshetstid där kostnaden är lika med intäkten är satt som nollalternativ):

- 202 personer: 34 937 920 sek $(21\,620 \cdot 8) \cdot 202$, nollalternativ: arbetslös i 2,24 månader (48 485/21 620)
- 146 personer: 25 252 160 sek $((21\,620 \cdot 8) \cdot 146)$, nollalternativ: arbetslös i 3,10 månader (67 082/21 620)

Det saknas, enligt AMS⁴, beräkningar på genomsnittskostnader för en arbetslös som har socialbidrag, bostadsbidrag, etc. Man skulle dock kunna tänka sig att det rör sig om en liknande siffra som en anställd med anställningsstöd, det vill säga, 12 620 sek, även om det rör sig om ren spekulation i detta fall. Om en arbetslös däremot får a-kassa är det betydligt svårare att uppskatta kostnaden, eftersom a-kassan är beroende av tidigare lön. Då det i detta fall rör sig om ungdomar som ofta kommer direkt från gymnasiet, är det inte troligt att a-kassan varit särskilt hög.

Om man antar att dessa personer varit anställda med anställningsstöd och då kostat 12 620 sek/månaden för samhället i form av anställningsstöd, hade den totala kostnaden varit följande:

- 202 personer: 20 393 920 sek $((12\,620 \cdot 8) \cdot 202)$, nollalternativ: arbetslös i 3,84 månader (48 485/12 620)
- 146 personer: 14 740 160 sek $((12\,620 \cdot 8) \cdot 146)$, nollalternativ: arbetslös i 5,32 månader (67 082/12 620)

Således är reduceringen av kostnaden för varje alternativ följande, om man antar att de varit aktiva i arbetsmarknadsprogram med aktivitetsstöd:

- 202 personer: 25 143 920 sek $(34\,937\,920 - 9\,794\,000)$, 124 475 sek/person
- 146 personer: 15 458 160 sek $(25\,252\,160 - 9\,794\,000)$, 105 878 sek/person

Om man istället antar att dessa personer varit anställda med anställningsstöd blir resultatet följande:

- 202 personer: 10 599 920 sek $(20\,393\,920 - 9\,794\,000)$, 52 475 sek/person
- 146 personer: 4 946 160 sek $(14\,740\,160 - 9\,794\,000)$, 33 878 sek/person

En ökad arbetslöshet kan också ge ökade utgifter för socialbidrag, bostadsbidrag, sjukvård etc. Detta gör att intäkterna, det vill säga de minskade utgifterna för den offentliga sektorn kan underskattas. Detta är dock inte något som tagits hänsyn till i denna beräkning, men som ändå är viktig att belysa i ett sådant här sammanhang. Inte heller har det tagits hänsyn till ökade kostnader för samhället i form av studiebidrag till de deltagare som i nuläget studerar.

Så här långt har vi bara tittat på de fördelar och kostnader som är direkt relaterade till den finansiering som Work factory fått jämfört med de kostnader som finns för en arbetslös person. Det finns dock fler faktorer att ta hänsyn till om det ska vara

---

⁴ Uppgifter enligt Johan Bissman, 2008-03-03

möjligt att värdera den lönsamhet som Work factorys verksamhet bidrar med till samhället. Ett av dessa är förändringen av skatteintäkter till kommunen.

Viktigt att poängtera här är att skatteintäkter för kommunen som administrativ enhet är ett inkomstbortfall för kommunen som geografisk enhet då invånarna förlorar samma summa i köpkraft.

Förändring av lön till berörda individer och skatteintäkter till kommunen

När det gäller förändrade lön till berörda individer samt skatteintäkter till kommunen så är det intressant att se huruvida de ungdomar som fått egen försörjning bor kvar i hemkommunen. Enligt enkätstudien så visade det sig att, av dem som arbetar, bor 46 % kvar i hemkommunen och av dem som studerar så är det 32 % som bor kvar i hemkommunen. Detta innebär att kommunen har kunnat tillhandahålla jobb för ungefär hälften av deltagarna och utbildning till ungefär var tredje. I enkätstudien framkom att genomsnittslönen för de som fått arbete låg på 17 480 sek, där ett medianvärde för detsamma låg på 15 000 sek.

Redovisning av enkäter

En del av utvärderingen kring Work Factory har varit att ta reda på hur de medverkande ungdomarna har upplevt sin tid inskrivna vid något av de fem Work factory-kontoren. Med hjälp av handledarna skickades en enkät ut till de ungdomar som medverkat i Work Factory. Totalt i de fem kommunerna skickades 285 enkäter ut. Av dessa fick vi tillbaka 101 svar. Detta ger en svarsfrekvens på 35,4 %. De fem kommunerna är representerade med antalet enkäter

Kommun:	Antal skickade:	Antal svar:
Säffle	47	19
Åmål	99	38
Bengtsfors	55	17
Dals -Ed	42	16
Årjäng	42	11
Totalt:	285	101

Tabell 4: Svarsfrekvensen i kommunerna

Resultatet visade inga större skillnader. Högsta svarsfrekvensen hade Säffle på drygt 40 % och lägst svarsfrekvens hade Årjäng på drygt 26 %. Nedan redovisas resultatet av enkäterna tillsammans med kommentarer på resultatet.

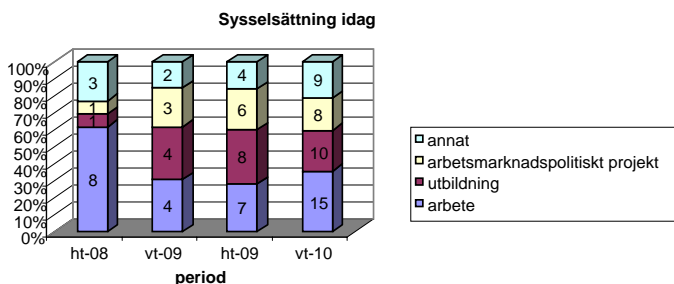

Diagram 2: Sysselsättning idag

Detta diagram visar på vad respondenterna har för sysselsättning idag jämfört med under vilken period de var inskrivna i Work factory. Av dem som idag har arbete var den största delen av respondenterna inskrivna under perioden vårterminen -10. Som "annat" har bland annat angetts: "praktik" och "söker jobb". Den höga siffran på arbete perioden ht-08 kan till viss del bero på att de som fick studier efter deltagandet i Work factory denna period, nu kanske är klara med dessa och sedan fått jobb.

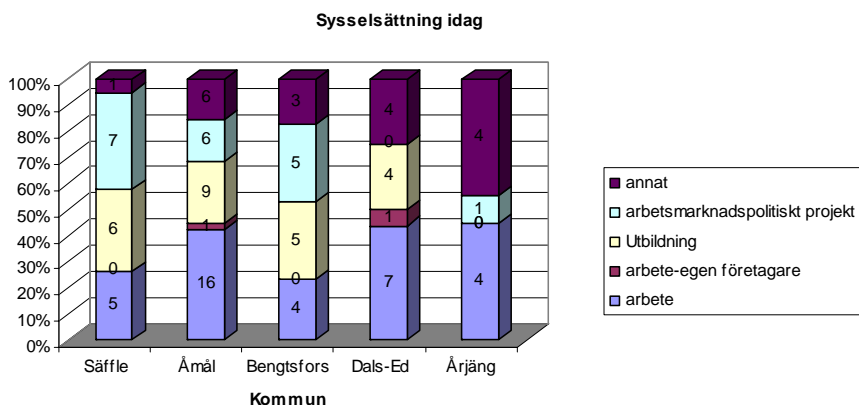
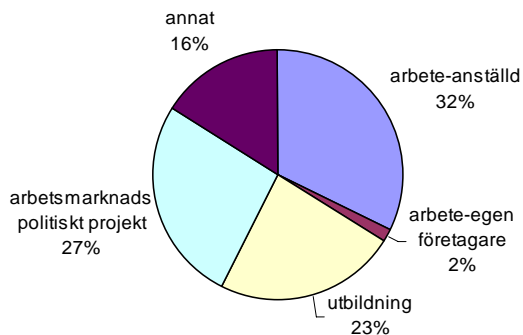

Diagram 3: Sysselsättning idag fördelat på kommunerna

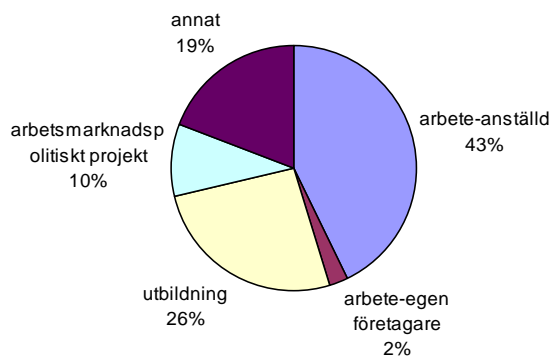
Diagrammet ovan visar på hur många som idag har arbete, går en utbildning och så vidare från respektive Work factory-kontor. Högst andel arbetande har Åmål med över hälften fler arbetare än Dals-Ed som kommer efter. Säffle har högsta andel studerande i dag och även flest som har gått över i ett arbetsmarknadspolitiskt projekt.

De följande två diagrammen visar på en jämförelse mellan män och kvinnors sysselsättning idag.

Män-sysselsättning

Kvinnor-sysselsättning

Diagram 4 och 5: Sysselsättning – män och kvinnor

Det är två stora skillnader som är märkbara i denna jämförelse. Det ena är att det är en betydligt högre procent av kvinnorna som idag har arbete som sin huvudsysselsättning jämfört med männen. Det är också en större procent av männen

som medverkar i ett arbetsmarknadspolitiskt projekt idag än kvinnorna. Även i kategorin utbildning är procenten något högre hos kvinnorna än hos männen.

w.f. påverkan på sysselsättning

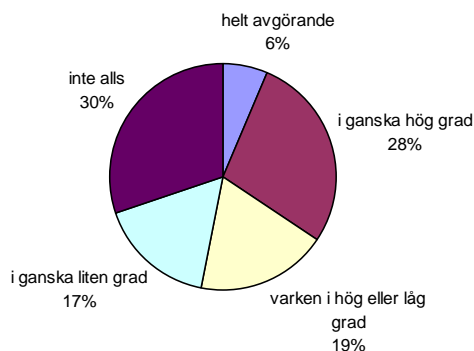

Diagram 6: Work factorys påverkan på sysselsättningen idag

6 % av respondenterna anser att deras medverkan i Work factory är helt avgörande för den sysselsättning de har i dag. 28 % anser att deras sysselsättning i ganska hög grad är en effekt av deras medverkan i Work factory. 30 % anser att Work factory inte alls har haft någon påverkan på deras sysselsättning idag.

Tabellen på följande sida visar att 21 % av de tillfrågade hade medverkat i ett arbetsmarknadspolitiskt projekt tidigare. Av dessa som tidigare medverkat så svarade 29 % att deras förväntningar på Work factory hade uppfyllts i mycket stor eller i stor utsträckning. 42 % ansåg att förväntningarna på Work factory inte alls eller i liten utsträckning uppfylldes. Detta kan jämföras med de som inte deltagit i andra projekt tidigare där förväntningarna uppfylldes i stor eller mycket stor utsträckning till 34 %.

		Uppfylldes dina förväntningar på w.f?					Total
		i mycket stor utsträckning	i stor utsträckning	varken i stor eller liten utsträckning	i liten utsträckning	inte alls	
Har du erfarenhet av	ja	2	4	6	3	6	21
andra projekt?	nej	6	21	25	14	13	79
Total		8	25	31	17	19	100

Tabell 5: Jämförelse med andra projekt

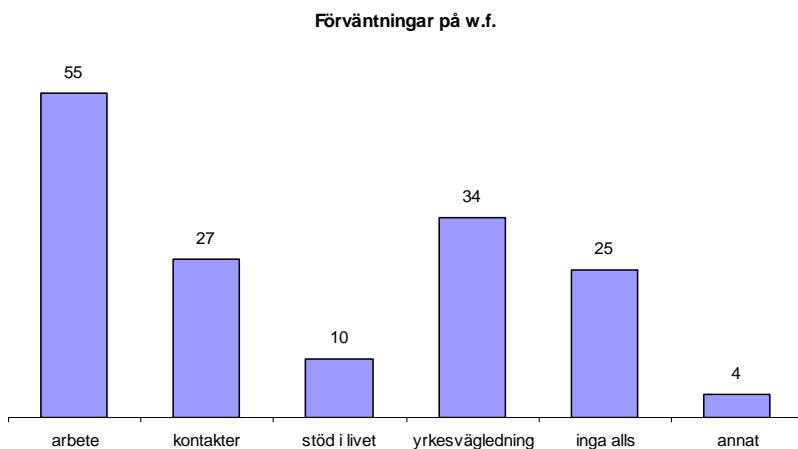
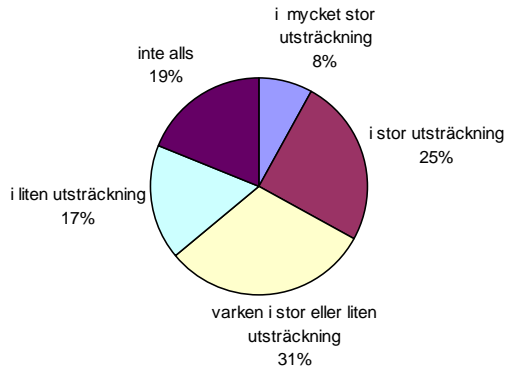

Diagram 7: Förväntningar på Work factory

Detta diagram visar resultatet på frågan om vilka förväntningar deltagarna hade när de började delta i Work factory. I denna fråga har flera alternativ fått anges och totalt har 155 träffar angetts, det vill säga varje respondent har fler än en träff (flera alternativ). Värdet på stapeln visar på andelen i procent av respondenter. Resultatstolparna anger att deltagarnas högsta förväntning på Work factory var att de skulle resultera i arbete, följt av att få specifik yrkesvägledning. Mindre förväntningar visar på att få stöd i livet. Som ”annat” har bland annat angetts: ”att få hjälp till universitetsstudier”.

Uppfylldes förväntningarna

Diagram 8: Uppfyllda förväntningar

Enligt diagrammet ovan anser 33 % av respondenterna att deras förväntningar på Work factory uppfylldes i stor eller mycket stor utsträckning. 31 % anser att deras förväntningar varken i stor eller liten utsträckning uppfylldes och de resterande 26 % anser att deras förväntningar uppfylldes i liten utsträckning eller inte alls.

Tabellen på följande sida visar på förhållandet mellan den sysselsättning respondenterna har idag och om de förväntningar de hade på sitt deltagande i Work factory

		Vad är din huvudsakliga sysselsättning just nu?					Totalt
		arbete-anställd	arbete-egen företagare	utbildning	Arbetsmarknads politiskt projekt	annat	
Uppfylldes i mycket stor utsträckning dina förväntningar på w.f?	i mycket stor utsträckning	5	0	2	0	1	8
	i stor utsträckning	9	0	7	5	3	24
	varken i stor eller liten utsträckning	10	1	8	4	7	30
	i liten utsträckning	5	0	2	7	3	17
	inte alls	7	1	4	3	4	19
Total		36	2	23	19	18	98

Tabell 6: Sysselsättning respektive uppfyllda förväntningar

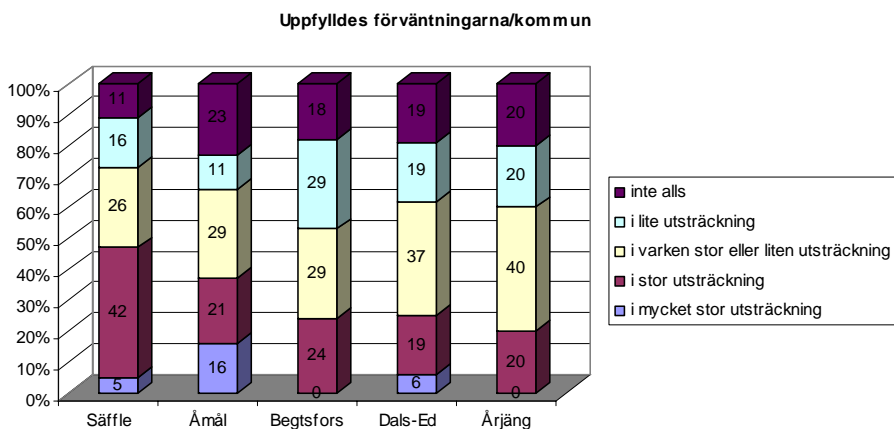
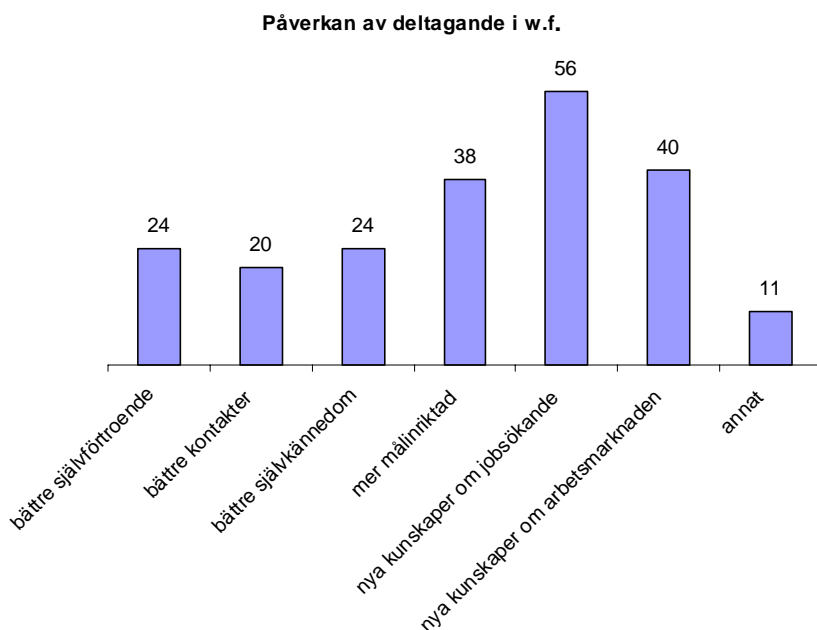

Diagram 9: Kommunerna respektive uppfyllda förväntningar

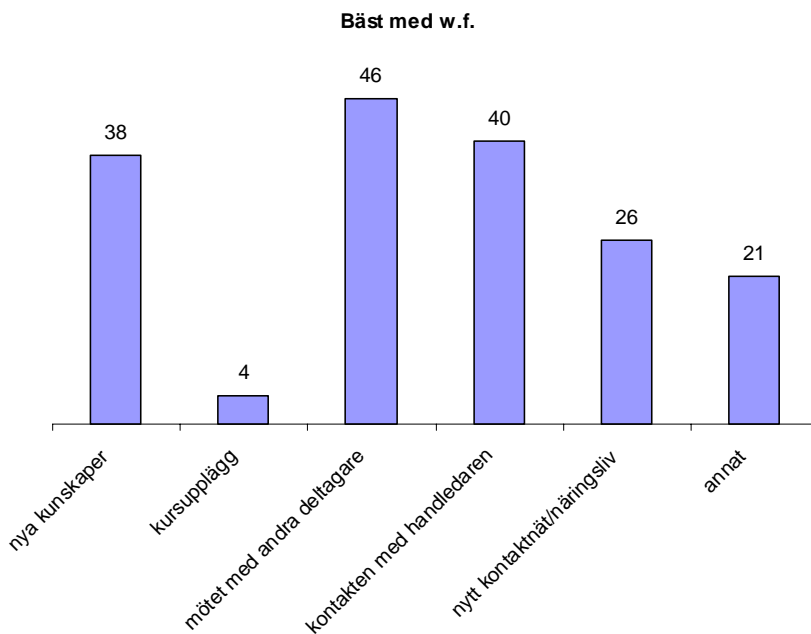
Diagrammet ovan visar på relationen mellan hur respondenterna anser att deras förväntningar uppfylldes i Work factory och vilket av Work factorys kontor de var inskrivna vid. Procentuellt sätt har Säffle de nöjdaste deltagarna.

Diagram 10: Påverkansaspekter från deltagande i Work factory

Diagrammet ovan svarar på frågan hur respondenterna anser att de som person har påverkats av sitt deltagande i Work factory. Flera alternativ har kunnat anges. Totalt fick denna fråga 213 svar vilket ger 2.11 träffar/respondent. Värdet på stapeln visar på andelen i procent av respondenter. Det största antalet respondenter anser att de har fått nya kunskaper vad gäller jobsökande och nya kunskaper om arbetsmarknaden. De anger även att de har blivit mer målinriktade. Lägsta antal träffar har bättre kontakter.

Som "annat" har bland annat angetts: "Känns som jag hade med mig det mesta innan", "att jag klarar mer än jag tror"

Diagram 11: Bäst med Work factory

På frågan om vad som har varit bäst med Work factory fick fler alternativ anges, totalt har 175 träffar angetts. Det som har varit bäst enligt respondenterna är mötet med andra deltagare följt av kontakten med handledaren. Värdet på stapeln visar på andelen i procent av respondenter. Minst antal träffar har stapeln som visar på kursupplägget. Som annat har bland annat angetts: "stöttning", "inget" och "tillgång till kontakter"

Diagram 12: Hjälp från handledaren

Diagrammet anger i hur hög grad respondenterna anser att handledarna hade kompetens och engagemang, samt om de har fått den hjälp som de anser att de har behov av. 76 % anser att de fick den hjälp de behövde i stor eller mycket stor utsträckning. Endast 6 % anser att de inte alls fått den hjälp de behövde.

En av frågorna på enkäten har även varit: Vad tycker du att Work factory kan förbättra? På denna fråga har respondenterna själva fått ange sina svar och några av svaren har varit följande: "Hjälp att knyta kontakter", "Mer enskilt stöd", "fler företagsbesök", "Mer hjälp..fick ta reda på allt själv", "allt var bra när jag var där, finns ingenting att klaga på", "fler möten med arbetsgivare".

Redovisning av intervjuer

Inom projektet har intervjuer gjorts med projektledaren Sylvia Tilleby och med de handledare som arbetat i projektet från de fem deltagande kommunerna Säffle, Åmål, Dals-Ed, Årjäng och Bengtsfors. Även intervjuer har gjorts med en av de ungdomar som har deltagit i Work factory och en representant från arbetsmarknadsenheten i Dals-Ed kommun. En intervju med personal från arbetsförmedlingen i Åmål och en med personal från socialförvaltningen i Säffle gjordes under juni 2009 och dessa har kompletterats med synpunkter och reflektioner under maj 2010 genom mailkontakt. Resultatet från dessa intervjuer redovisas nedan. Vad gäller intervjuerna av de fem handledarna har vi valt att presentera resultatet av dessa intervjuer sammanställt efter fråga. Detta då mycket av de som sades under dessa intervjuer innehöll samma innehåll och för att undvika upprepningar. Dock så framgår det i texten när åsikter har skilt sig åt och alla reflektioner har tagits hänsyn till. Även då vi har valt att inte namnge personerna utifrån vem som säger vad i resultatet gör att möjligheten att prata fritt blir större. Det samma gäller intervjuerna som gjorts med personal från Arbetsförmedlingen

och Socialförvaltningen. Dessa har vi även valt att redovisa som synpunkter då de har kompletterats med nya synpunkter via mail en tid efter intervjun. De övriga intervjuerna har vi dock valt att redovisa med namn och resultat var och en för sig. För intervjufrågor se bilaga 4

Intervju med Sylvia Tilleby⁵

På frågan om vad som har varit Sylvia Tillebys roll i Work factory-projektet svarar hon att det är hon som är projektledare för Work factory, och hon har även skött mycket av planeringsarbetet inför studiebesök och skrivit alla rapporter. Projektet har fungerat som hon har velat, och hon är väldigt glad för att det i kommunerna talas om fortsättningar för projektet och att de tar vara på och kan avsätta tid för det här gemensamma arbetet och kanske kunna göra gemensamma studiebesök och liknande även framöver.

Tilleby menar att de har byggt upp ett varumärke som gör att man från den politiska ledningen också kan säga att det här är ett bra projekt. Hon tror nämligen inte att man kan gå ut och marknadsföra ett varumärke innan man har något faktiskt att sälja och att arbetslösa ungdomar i en lågkonjunktur inte är någon unik vara, de finns i överflöd. Projektet var planerat i en högkonjunktur men när det kom igång i augusti 2008 så var Sverige på väg in i en lågkonjunktur och förutsättningarna förändrades. Hade de varit i en fortsatt högkonjunktur hade de kunnat använda sig av en annan typ av marknadsföring av Work factory menar Tilleby. Nu visade det sig i snabb takt att ungdomsarbetslösheten tickade iväg till tvåsiffriga tal och då får man som jag ser det ha en annan sorts strategi när man ska bygga ett varumärke.

En projektansökan för Tilleby är en önskelista, och i den ansökan hade de tänkt att ungdomarna skulle utvecklas.

– Work factory är ju en lek på ordet Fame factory, där de ska få visa vad de går för genom att det är ungdomarna själva som exempelvis arrangerar stora mässor där de saluför sig själva inför framtida arbetsgivare. Det hade kanske varit ett bra projekt i en högkonjunktur men i en lågkonjunktur så tror jag inte att det finns så många potentiella arbetsgivare som står på tårna på stora mässor och vill köpa in ungdomar som arbetskraft.

Ett problemområde för projektet har varit att de haft två projektägare, Säffle och Åmål. Vilket har betytt att de också haft två projektansökningar att ta hänsyn till, en till Gävle och en till Göteborg, och det har ställt till jättemycket bekymmer berättar Tilleby.

På frågan om hur allting startade berättar Tilleby att hon var IFO-chef i Åmål när tankarna kring Work factory drog igång och hon fick vara med i från första början. De skulle ha ett gemensamt projekt inom arbetsmarknadsfrågor, det initiativet kom från kommunalråden i de här fem kommunerna. Det fanns tradition mellan dessa kommuner att samarbeta inom olika frågor, men just i den här femkonstellationen som detta arbetsmarknadsområde blev fanns inte så mycket sammantaget. En följd som har kommit av projektet är att kommunalråden i kommunerna träffas kontinuerligt och pratar arbetsmarknadsfrågor på ett sätt som de kanske inte har gjort tidigare, menar Tilleby. Den AME-chefsgrupp som blev arbetsgruppen för projektet har av tradition inte

---

⁵ Intervju 100412

heller arbetat ihop tidigare. Det är också en grupp som har skapats som en effekt av detta projekt. För de blir ju så att när AME-cheferna träffas så talar de inte bara kring projektet Work factory, utan även andra frågor kommer upp.

Sylvia Tilleby anser att framgångsfaktorerna för projektet först och främst har varit handledarna, deras engagemang.

– Det handlar om att ungdomarna möter människor som är engagerade, som bryr sig och som bemöter dem med respekt, det är främsta nyckeln till framgång.

Tilleby tycker också att det är spännande att de fem handledarna är så olika som personer och hon tycker att handledarna har hittat många bra sätt att utnyttja varandras erfarenheter och egenskaper och hela tiden varit öppna.

Sylvia Tillebys förhoppning är att ungdomarna i projektet tar med sig en känsla och även kunskapen om att det är de själva som har kommandot över sina egna liv. Att man inte låter omständigheterna styra livet utan att man själv sätter sig ner och funderar över vad man vill och hur man ska kunna bena ut vägen för att nå dit.

– Man kanske inte kan ta klivet från knappa godkända gymnasiebetyg till att bli rektor för gymnasiet, men man kanske måste staka ut en väg till hur man ska gå till väga och hur man ska hålla fast vid målet. Det hoppas jag att de har fått med sig. Och de ska även veta att om det ser nattsvart ut så finns det hopp.

Tilleby tycker att alla inblandade i projektet har gjort så gott de har kunnat på dessa fyra månader som de har fått låna av ungdomarnas liv och ändå hunnit ingjuta livslust och en känsla av att man själv har makt att förändra sin situation genom de beslut som man tar. Även om det nu visar sig att inte alla har fått behålla sina jobb, så är hon mycket överraskad över att projektet har fått ett så positivt resultat som det har fått.

På frågan om det går att se skillnader mellan de olika Work factory kontoren svarar Sylvia Tilleby att det finns skillnader på många olika plan.

– Det är storleksskillnad på kommunerna och de påverkar naturligtvis och varje kontor har fått hålla lite olika spår, fast grundtanken har varit den samma i kommunerna, även om processen har gått lite långsammare på vissa håll. Men resultatet i kommunerna är ungefär detsamma. För Sylvia Tilleby har det viktigaste varit att grundidén, att ungdomarna ska ta kommandot över sina egna liv, funnits kvar, men sen har vägarna sett lite annorlunda ut. Men det gör ingenting.

Intervjuer med handledare Per Lundin⁶, Thinka Berg-Sköld⁷, Yvonne Andersson⁸, Mikael Söderberg⁹ och Lennart Gustavsson¹⁰

Projektet Work factory har nått framgångar. De fem handledarna för de olika kommunerna säger bland annat att ungdomarna har fått fasta rutiner, vilket gör att de kommer upp på mornarna och att de har någonstans att gå, vilket gör dem mer motiverade.

– Det hänger även ihop med att ungdomarna får tid. Det gör att vi handledare får möjlighet att lära känna personen i fråga och ger möjligheten att umgås naturligt och

---

⁶ Intervju 100412

⁷ Intervju 100412

⁸ Intervju 100413

⁹ Intervju 100427

¹⁰ Intervju 100524

avslappnat. Detta gör att deltagaren känner att han eller hon är unik, säger en av handledarna.

Handledarna menar också att det har skapat en sammanhållning genom att arbeta i grupper, ungdomarna har varandra och ser att det finns fler som är i samma situation som dem. När någon i denna grupp går ut i jobb eller studier ger de goda exempel till de övriga ungdomarna och signalerar att det inte är omöjligt. Detta ökar motivationen. De menar att ungdomarna ofta vet vad mamma och pappa arbetar med men är ganska begränsade i sin kunskap om arbetslivet. Genom studiebesök och liknade har ungdomarna fått en bättre inblick i arbeten och branscher som de kanske inte annars skulle reflektera över eller ens visste fanns. Men en faktor som alla handledarna lyfter fram som en av framgångsfaktorerna med projektet är att de har fått fyra arbetskamrater i fyra kommuner som arbetar med samma sak och som det är möjligt att bolla tankar och idéer med eftersom de har liknade problem som kan behandlas på samma sätt.

– Det faktum att vi kan ta lärdom av varandra är bra, även om man inte kopierar precis rätt av så är det möjligt att använda sig av samma delar, och så gör man det till sin egen grej. Det stödet och den stöttningen har varit bra.

Samtliga handledare anser att de är olika som personer men har kompletterat varandra på ett mycket bra sätt. Att de sen har fått genomgå samma utbildningar tillsammans i bland annat coaching har gjort att deras sammanhållning har fungerat ännu bättre.

De flesta av handledarna anser att första gången ungdomarna kommer till Work factory är hälften av dem jättepositiva och vet vad de vill göra och vad de vill ha hjälp med, medan andra hälften är väldigt negativa. Detta har ofta gjort att det har blivit två läger i grupperna. En av handledarna tycker även att de går att generalisera en aning och säga att tjejerna som kommer oftast är positiva och tycker att det ska bli roligt medan killarna inte alls har samma inställning. Oftast vill de som vet vad de vill, ha hjälp med CV eller liknande. De behöver bara en liten knuff för att komma vidare. Men handledarna anser också att många av ungdomarna tar lite för lätt på uppgiften.

– Många av dem tror nog att det är så enkelt att om de får någon att tala med så löser sig allt. Och så går det en månad eller två och så inser de att det inte är så enkelt. Så i början rullar det på men sen får man som handledare börja prata med dem och fråga vad som händer för man märker att de börjar sacka efter.

En handledare berättar att han försöker lägga så mycket ansvar som han bara vågar i deras knä för att visa att det är ungdomarna själva som skapar framtiden, hur framtiden ska se ut.

En annan av handledarna berättar att en av ungdomarna kom fram första dagen och frågade vad han skulle göra för att slippa vara där.

– Skaffa dig ett jobb så slipper du mig, ingen blir gladare än jag, svarade jag, och det tog några veckor och sen hade han skaffat sig en praktikplats.

Den aktivitet som har varit mest uppskattad hos de deltagande ungdomarna i Work factory-projektet är avsnittet med kommunikation och livsstilsfrågor som pågick under våren 2010. Detta är alla handledare överens om. Det har även varit det avsnittet som har visat på att ge störst effekt på ungdomarna.

De har även fått träna på intervju så att de inte ska vara lika rädda för sådana situationer sen när den dagen kommer. Även en hel del av studiebesöken som har gjorts under åren

har varit uppskattade. Inte endast för att de har varit intressanta för ungdomarna att upptäcka nya branscher, utan många av dem har även insett vad de inte vill jobba med och kunnat släppa detta.

– Ungdomarna ska i alla fall veta vad de säger nej till, eller ja till. De behöver inte gå på universitetet men de ska ha sett ett universitet.

På frågan om vad handledarna tror att ungdomarna kommer att plocka med sig från projektet svarar de varierande men är överens om att de nog tar med sig en gemensam grund för personlig utveckling och mognad. En av handledarna menade att eget ansvar, och det faktum att man gör egna val som vuxen, är det som de kommer att ta med sig mest från Work factory-projektet. En annan av handledarna säger att denne önskar att man har sått ett frö som gör någonting bra i ungdomarnas liv. En annan säger att de tar med sig ett personligt engagemang ifrån Work factory-tiden. Denne hoppas på att ungdomarna förstår hur viktigt det är att gå ur sin invanda roll, dra upp byxorna, ta av mössan och ta i hand.

En av handledaren önskar att ungdomarna, efter projektets slut, vågar ta för sig mer, att de vågar söka de jobb som de inte tycker att de har behörighet för. Att de förstår att det som företagen skriver ut i sina annonser är önskelistor.

– Men det finns ingen ungdom som inte vill och då finns det inga ungdomar som inte kommer att lyckas. Och även om de inte vill nu så kommer de vilja någon gång. Alla vill någonting och några behöver bara längre startsträcka, säger en av handledarna.

En problematik som visade sig under projektet var det faktum att projektet hade en förhoppning om en bättre kommunikation kommunerna emellan och tanken var att bussbolagen skulle ställa upp och hjälpa till med att ordna billigare transporter, som exempel busskort som gällde både i Värmland och över i Dalsland, säger en av handledarna. Men där blev det tvärstopp och det gavs inget specialpris heller. Tanken var från början att man skulle röra lite på sig i projektet också. Mycket för att visa på att det inte är så farligt att åka buss och det tar inte så lång tid.

Att projektet planerades i en högkonjunktur men startade i en lågkonjunktur har haft konsekvenser för hur projektet har utvecklats. Alla är överens om att det hade varit bra att starta upp projektet där de var ”nu” och det som har saknats vore mer ”tid”. En av handledarna säger följande om projektet:

– Ett år till hade vart perfekt, då hade vi nog kunnat få ut max av det här. Och då hade vi nog kunnat visa ännu högre siffror och jag tror att man hade fått ännu mera med sig på lång sikt.

Intervju med Tove Finsberg¹¹

Tove var inskriven på Work factory i Säffle under tre månader under vårterminen -09. Hon tycker att tiden på Work factory var jättebra och att hon fick hjälp med det som hon ville ha. Förväntningarna som hon hade innan hon började var att hon trodde att det skulle vara jättetråkigt men så var det absolut inte.

– Det mest positiva har varit att bara ha någonting att kliva upp till på mornarna och att få vara med och arrangera den mässa som gjordes, säger hon.

---

¹¹ Intervju 100607

Det enda som Tove kan tycka var lite mindre bra var några av de studiebesöken som gjordes, mest för att de inte var någonting som hon var intresserad av, men många andra tyckte det var mycket intressant.

Sammanhållningen i gruppen har varit okej, många av de som var inskrivna samtidigt i projektet kände Tove sen innan, men hon tycker inte att man fick någon speciell kontakt med ungdomarna från de andra kommunerna. Hon har genom sitt deltagande i projektet märkt en förändring, att hon känner att hon har blivit strakare och vågar mer. Scenskräcken som hon tidigare har haft är som bortblåst. Hon har även märkt skillnad på andra personer i gruppen. En kille som hon gick på gymnasiet tillsammans med och som då inte sa ett knyst och nästan var osynlig märker man stor skillnad på efter projektet.

Framgångsfaktorerna i projektet anser Tove har varit handledarna.

– De har hjälpt oss ungdomar så mycket de bara kan.

Tove tycker också att hjälpen de har fått med CV och personligt brev har varit toppen, och att de har lärt sig att det inte är farligt att sticka ut med CV i färg och liknande.

Tove går i dag en utbildning i Säffle inom service med inriktning mot handel. Hon arbetar även som mattant, städerska och på Harrys bar och restaurang. Under sommaren ska hon arbeta som personlig assistent.

Synpunkter från representanter från arbetsförmedlingen, arbetsmarknadsenheten i Dals-Ed och socialförvaltningen.¹²

Fördelarna och framgångsfaktorerna, anser samtliga, med Work factory har varit att det är ett välkonstruerat arbetsmarknadsprogram där konkreta insatser görs och det ger unga människor möjligheten att få stöd och stöttning efter gymnasiet när de ska stå på egna ben för första gången. Där de får hjälp med CV, söka jobb, men framför allt att marknadsföra sig själva och bygga upp sitt självförtroende.

– Ungdomarna har haft någonstans att vara, gruppen driver på varandra och när någon går ut i arbete eller studier så ger det andra ungdomar motivation. Och de har även fått lära sig att passivitet ger ingenting.

En annan stor framgångsfaktor för projektet har varit handledarna. Att de jobbar och finns där för ungdomarna och ingen annan. Att de är villiga att hjälpa till och att de ser ungdomarna. De intervjuade tror att ungdomarna som medverkat i projektet har lärt sig att våga ta steget till det okända, och att de vågar söka sig till något annat som har legat för avsides innan.

När det gäller vad som kunde ha gjorts annorlunda, tror de tillfrågade att startprocessen för projektet blev lite för lång.

– Starten för projektet blev framskjuten och uppskjuten flera gånger. Efter första dagen av det första projektet valde den person som blivit anställd som projektledare att sluta. Att projektet söktes i en högkonjunktur men statade i en lågkonjunktur tror de också har bidragit till att starten inte blev som tanken var från början.

---

¹² Intervju 090623, via mail 100506 och 100507

Dock så tycker de att resultatet av projektet har blivit mycket bra med tanke på den konjunktur som var i projektets början, och man har anpassat sig bra efter det.

– Man ser att ungdomar kommer in, är delaktiga och många går vidare och de som inte går ut i jobb eller studier har i alla fall höjt sina förutsättningar.

Ytterligare någonting som har varit bra med projektet är att det har ökat samarbetet mellan exempelvis socialförvaltningen och arbetsmarknadsnheten.

– Man har på ett annat sätt försökt att fånga upp ungdomar med försörjningsstöd och man har skapat kontakter för framtiden på ett nytt sätt.

Det som eventuellt har saknats är att man skulle ha koncentrerat sig på att jobba mer med ungdomarna på det individuella planet med jobbsök, fokus på CV och att man ska ha bättre ordning på sina tidigare dokument såsom betyg och intyg så det är någonting som arbetsförmedlingen, eller exempelvis, ett bemanningsföretag trycker mycket på. Och även att man skulle ha mer fokus på arbeten runt Värmland. Vilka signaler som vi skickar ut, hur vi kommunicerar och kunskap om arbetslivet är de främsta områden som vi hoppas att de deltagande ungdomarna i Work factory tar med sig ut i arbetslivet

En av medarbetarna på arbetsförmedlingen uttryckte sig såhär:

– I början av 2009 så tyckte många att det var så "hemskt" att vara på Work factory att de började läsa på högskolan istället. De tänkte nog inte själva på att det kanske var just det att Work factory puffade på så att man kom vidare och snabbare tog tag i sitt liv mot studier.

Slutsats och diskussion

Denna avslutande del presenterar de slutsatser som kan dras angående den ekonomiska lönsamheten samt de slutsatser som dras utifrån synpunkterna från olika grupper av intressenter i Work factory-projektet för arbetslösa unga. Slutligen diskuteras studiens trovärdighet.

Slutsats

Syftet med studien var att presentera de kostnader som Work factorys projekt reducerar för samhället genom sin verksamhet för arbetssökande unga, för att på så vis göra en analys av lönsamheten för denna verksamhet, samt att titta på övriga effekter som påverkar samhällsvälfärden. Följande forskningsfrågor togs i beaktning:

- Baserat på de uppgifter som tillhandahållits av Work factory, vilka är kostnaderna respektive nyttorna som kan kopplas till Work factorys verksamhet för arbetslösa unga under perioden 2008-08-25 – 2010-04-30?
- Vad säger detta resultat? Vilken trovärdighet har de slutsatser som dras utifrån denna analys?
- Hur ser de medverkande ungdomarna och andra aktörer på sitt deltagande i Work factory?

De kostnader och nyttor som kan identifieras utifrån den ekonomiska analysen som genomförts av Work factorys verksamhet för arbetslösa unga är:

Kostnader

- Bidrag som inkommit till Work factory
- Eventuella undanträngningseffekter

Nyttor

- Reducerade kostnader för arbetslösa ungdomar
- Ökade nettolöner
- Ökad produktion och konsumtion till följd av högre nettosysselsättning
- Ökade icke – monetära värden

Utifrån 2 §, Svensk författningssamling, förordning (2007:1030) ska Arbetsförmedlingen verka för att förbättra arbetsmarknadens funktionssätt genom att effektivt sammanföra dem som söker arbete med dem som söker arbetskraft,

prioritera dem som befinner sig långt från arbetsmarknaden, samt bidra till att stadigvarande öka sysselsättningen på lång sikt. Genom en analys av Work factorys arbetsmarknadspolitiska projekt så aktualiseras denna paragraf på ett samhällsekonomiskt lönsamt sätt. Vad detta resultat egentligen säger och i vilken utsträckning de är pålitliga är svårt att bedöma eftersom det finns flera olika osäkerhetsaspekter i denna undersökning. Det bör poängteras att de siffror som använts i analysen är antaganden utifrån enkätundersökningen, vilken svarsfrekvens endast var 35,4 %. Detta kan ha påverkat studiens reliabilitet (trovärdighet) negativt. Den andra reliabilitetsfaktorn som man bör ta hänsyn till som läsare av denna rapport är att undanträngningseffekterna inte har tagits hänsyn till i denna analys. Detta kan lätt medföra ”önskesiffror” för Work factory. Det är troligt att det skett en undanträngning, dock är det svårt att avgöra denna varför den inte beräknats alls utan bara i kvalitativa ordalag benämns. Det är däremot vår uppfattning att denna undanträngning inte kan ha varit så stor att det påverkat resultatet i så pass utsträckning att Work factorys verksamhet inte alls skulle vara lönsam.

I övrigt är det vår förhoppning att läsaren själv grundar sig en uppfattning utifrån de data som presenterats, samt att fokus inte läggs vid enskilda siffror utan att helhetsbilden av Work factorys projekt för arbetslösa unga ligger till grund för en bedömning.

Diskussion kring välfärdsaspekter av Work factorys projekt för arbetslösa unga

Både genom den ekonomiska analys, de intervjuer som gjorts och den enkätundersökning som har genomförts visar på mycket goda resultat för Work factory och en av de framgångsfaktorer som ofta har blivit omnämnd är det arbete som de fem handledarna i projektet har gjort. Att möjligheten har funnits för de deltagande ungdomarna att få en personlig kontakt med en av dessa handledare och kunnat diskutera kring sin situation på ett nytt sätt har varit givande för projektet. 76 % av deltagarna i enkäten anser att de har fått den hjälp och stöttning de behövt av sin handledare och endast 6 % anser att de inte alls har fått den hjälp som de behövde. Om man ser till hur många ungdomar som enligt enkätundersökningen idag är ute i eget arbete är den siffran 62,9 % vilket är ett mycket bra resultat. Enligt Work factorys egen statistik där deltagarna registreras efter utskrivning i projektet visar där på att 57 % går ut i egen försörjning. Denna procent har alltså ökat från att deltagaren skrivits ut fram tills idag, vilket kan vara en effekt av det arbete som Work factory gjort med ungdomarna i syfte att lära dem att själva ta ansvar för att skaffa sig en utbildning eller arbete, men gett dem verktygen för att göra det möjligt. 71,1 % av deltagarna upplever även att de i någon grad känner att de har varit behjälpta av Work factory för att nå den sysselsättning de har idag, och denna siffra skulle troligen även kunna vara aningen högre då en av Work factorys tankar har varit att få deltagarna att förstå att det är de själva som skaffat arbetet och inte Work factory.

Någonting som har varit genomgående i projektet är att när ansökan gjordes och projektet planerades så rådde det högkonjunktur i landet, men när projektet sedan var i uppstartningsfasen under hösten 2008 hade läget vänt och lågkonjunkturen speglades över hela landet. Detta gjorde att många av de planer som Work factory hade fick göras

om och hela projektet fick en haltande start, men alla inblandade är idag överens om att resultaten av denna omstrukturering har blivit de bästa tänkbara. Ytterligare en väl mottagen effekt av projektet har varit att samarbetet kommunerna emellan har ökat då kommunalråden i kommunerna samlas kontinuerligt och detta gäller även AME-cheferna som har ingått i en arbetsgrupp för Work Factory projektet. Förhoppningen med Work factory är att de deltagande ungdomarna ska plocka med sig en gemensam grund för en personlig utveckling och mognad och det faktum att som vuxen måste man göra sina egna val. Viktigt i dessa typer av projekt är att våga titta bortom siffror och även mäta de mjuka värdena, hur projektet har upplevts på ett personligt plan hos de deltagande och hur dessa har varit mottagliga för de möjligheter som har erbjudits och att detta är något som de bär med sig långt fram i livet. Som en av intervjupersonerna uttryckte sig: -"Vi kanske inte kan hjälpa alla att få ett jobb men vi kan hjälpa alla så de hamnar på rätt trappsteg för början av sin resa".

Källförteckning

Tryckta källor

Abdi, F. & Norén, I. (2005), Arbetsmarknadspolitiska program – Årsrapport 2004, Ure, Nr. 2005:1, AMS Avdelningen för analys och utvärdering.

Andersson, G. (1997), *Analysen som beslutsunderlag*, Studentlitteratur, Lund.

Björklund, A., Edin, P-A., Holmlund, B. & Wadensjö, E. (2006), *Arbetsmarknaden*, SNS Förlag, Stockholm.

Dahlberg, M. & Forslund, A. (1999), *Direkta undanträngningseffekter av arbetsmarknadspolitiska åtgärder*, IFAU, Forskningsrapport Nr. 1999:6.

Fregert, K. & Jonung, L. (2003), *Makroekonomi. Teori, Politik och Institutioner*, Studentlitteratur, Lund.

Hansen, S & Persson, J. (2001), *Direkta undanträngningseffekter av arbetsmarknadspolitiska åtgärder*, FIEF Arbetsrapportserie Nr. 2001:168.

Iwarsson, M. (2007), *Communicare – organisation med fungerande metod för coachning av unga arbetssökande?!?!?*, Arbetsrapport 2007:07, Universitetsstryckeriet, Karlstad.

Karlsson, S. & Niedomysl, T. (2000), *Den mobila khorten. Om värmlands ungdomsmigration*, Institutionen för samhällsvetenskap – GRF, Arbetsrapport Nr. Oktober 2000, Universitetsstryckeriet, Karlstad.

Matsson, B. (1988), *Cost-Benefit analyser*, Esselte Studium Akademiförlaget, Stockholm.

Webbaserade källor

www.riksdagen.se/webbnav/index.aspx?nid=3911&bet=2007:1030

www.scb.se/templates/tableOrChart____115817.asp

www.workfactory.se

Muntliga källor

Amundson, Eva. Socialförvaltningen, Säffle, 2009-06-23
Andersson, Yvonne. Handledare Årjäng. 2010-04-13
Bissman, Johan. Arbetsförmedlingen, analysavdelningen, 2009-03-04
Berg – Sköld, Thinka. Handledare Bengtsfors. 2010-04-12
Ericson, Lena. Arbetsförmedlingen, Åmål. 2009-06-23
Finsberg, Tove. Deltagare, Work factory Säffle. 2010-06-07
Gustavsson, Lennart. Handledare Dals-Ed. 2010-05-24
Johansson, Camilla. Arbetsförmedlingen, Säffle. 2010-05-06
Johansson, Morgan. Ekonomiansvarig Work factory. 2010-06-15
Lundin, Per. Handledare Åmål. 2010-04-12
Söderberg, Mikael. Handledare Säffle. 2010-04-27
Tilleby, Sylvia. Projektledare Work factory. 2010-04-12
Åkesson, Magnus. Arbetsmarknadsenheten, Dals-Ed. 2010-05-24

Övrigt material

Deltagare i samverkan (DIS), sammanställning, Work factory genom Sanna Strömberg
Lägesrapporter för Work factory projektet.

Bilaga 1

Genomförandet och tillvägagångssätt

Den empiriska delen av studien är baserad på ekonomiskt underlag som främst är tillhandahållet av Work factory. Studien innehåller även ett begränsat teoriavsnitt där teorier kring arbetslöshet i vid mening, den roll arbetsförmedlingen har när det gäller att reducera arbetslöshet, genomföra arbetsmarknadspolitiska program och hur det är möjligt att mäta ekonomiska effekter av dessa behandlas. Även lägesrapporter och minnesanteckningar har använts i studien.

Vidare har studien innehållit intervjuer med projektledaren för Work factory, de fem anställda handledarna, representanter från kommun, arbetsförmedlingen, socialstyrelsen och deltagare i Work factory. Nedan följer dessa respondenter:

Sylvia Tilleby, Projektledare Work factory

Per Ledin, Handledare Åmål

Mikael Söderberg, Handledare Säffle

Lennars Gustavsson, Handledare Dals-Ed

Thinka Berg, Handledare Bengtsfors

Yvonne Andersson, Handledare Årjäng

Tove Finsberg, Deltagare Work factory Säffle

Magnus Åkesson, Arbetsmarknadsenheten Dals-Ed

Lena Ericson, Arbetsförmedlingen, Åmål

Camilla Johansson, Arbetsförmedlingen, Säffle

Eva Amundson, Socialförvaltningen, Säffle

Vi utformade en enkät som vidare distribuerades till respondenterna med hjälp av handledarna i respektive kommun. Enkäten har gått ut till 285 respondenter som har varit inskrivna under Work factorys projekttid vid något av de fem medverkande kontoren. Svarsfrekvensen blev 35,4 %.

Bilaga 2

Presentation av Work factory

Work factory är ett projekt som vänder sig till arbetssökande ungdomar mellan 16 och 24 år, som har varit arbetssökande i minst 3 månader och som erbjuds jobbgarantin för ungdomar av Arbetsförmedlingen. Även de ungdomar som får försörjningsstöd av kommunen kan vara med. Work factory finns i Säffle, Årjäng, Åmål, Bengtsfors och Dals Ed. Projektet är finansierat helt med offentlig finansiering, och Europeiska socialfonden, ESF har stått för den största delen. Utan den finansieringen hade projektet Work factory aldrig kommit till stånd. Projektet startade i augusti 2008 och pågick fram till april 2010. Arbetsgruppen har bestått av AME-cheferna i de fem kommunerna, och styrgruppen för projektet har varit de fem kommunalråden i kommunerna och chefen för Arbetsmarknadsområden Säffle. En projektledare har även varit anställd inom projektet. Enligt Work factorys egen hemsida¹³ är Work factory en heltidssyssla, där du själv som arbetssökande och tillsammans med andra, hittar nya vägar, tankar och idéer i resan mot ett arbete eller en utbildning. Till hands finns också en handledare som fungerar som personlig coach och hjälper till att sätta mål och att uppnå dessa. De deltagande i Work deltar i studiebesök och föreläsningar om hur arbetsmarknaden och samhället fungerar. Friskvård står också på schemat. Att planera och genomföra mässor som inriktar sig på jobbsökning är ett viktigt arbete inom Work factory. Här står ungdomarna i centrum och får möjlighet att möta arbetsgivare från olika yrkesområden. Genom coachning, motivation och inspiration hjälper Work factory ungdomar att hitta rätt i sökandet efter egen självförsörjande sysselsättning, inkluderat studier och förverkliga detta. I vid mening kan Work factorys verksamhet sägas vara en del av en rådande samhällstrend som pekar i riktning mot ökad självmarknadsföring och aktivare engagemang hos den arbetssökande.

Syftet med projektet har varit att ungdomarna som arbetssökande ska hitta nya vägar, tankar och idéer i sin resa mot en utbildning eller ett arbete, men också att få ungdomarna att stärka sitt självförtroende, sin självkänsla och lära dem hur man marknadsför sig själv. Utgångspunkten för arbetet har varit: Framtiden är nu, och i fokus har följande frågeställningar funnits: "Var står jag idag?", "vart vill jag?" och "hur når jag dit?" Deltagarna i projektet har fått delta i en rad studiebesök hos bland annat företag både i och utanför regionens gränser i olika branscher inom arbetsmarknaden som industri, handel, serviceyrken med mera. Exempel på företag har varit Sykes i Dals-Ed och IKEA i Karlstad. Även "branschveckor" har genomförts där man i projektet har delat in ungdomsgruppen inom olika områden/branscher efter vilken bransch de angett sig vara speciellt intresserad av, och sen intensivt under en vecka täckt in olika företag inom denna bransch. Det har även gjorts studiebesök på exempelvis Karlstads universitet, Grebbestads folkhögskola och Ingesunds folkhögskola. Studiebesök har även gjorts i Norge då ett samarbete med den norska arbetsmarknaden har funnits. Vidare så har Work factory arbetat mycket med inspirationsföreläsningar av olika slag med både teori och fysiska övningar. Det har handlat om föreläsningar med teman som kost, hälsa, kommunikation. Även föreläsningar har hållits med syfte att väcka ungdomarnas

---

¹³ www.workfactory.se 2009-11-20

lust och vilja att utvecklas och därmed förändra sin situation. Ungdomarna har även fått arrangera mässor i Work factorys regi med olika teman som berör utbildning och arbete.

Alla ungdomar har registrerats i uppföljningsverktyget "Deltagare i samverkan" (DIS). Här samlas uppgifter om ålder, kön, vem som remitterat in ungdomen i projektet, hur de försörjde sig när de skrevs in, hur länge de delar i projektet, vart de tar vägen efter utskrivning och hur de försörjer sig då.

Bilaga 3

Teoretisk referensram

Inflödet och utflödet till arbetslöshet

Fregert och Jonung¹⁴ jämför att vara arbetslös med att befinna sig i en vänthall full med resande: vissa ska byta tåg (arbetslösa mellan jobb), andra ska precis börja sin resa (nyinträdda på arbetsmarknaden), medan ytterligare en grupp försvinner med nya avgångar (från arbetslöshet till sysselsättning) eller ut ur vänthallen för att resan är avslutad (från arbetslöshet till utanför arbetskraften). Ungefär 75 % av det totala inflödet av arbetslösa kommer från tidigare sysselsättning. En stor del av arbetslösheten beror alltså på att folk befinner sig mellan jobb. Senare tids forskning har också visat att en stor del av inflödet beror på att arbetstillfällen försvinner. Det sker en ständig omvandling på arbetsmarknaden. Jobb försvinner medan nya jobb tillkommer. Utflödet ur arbetslöshet sker med hjälp av matchning av lämpliga jobb på arbetsmarknaden. Det vanligaste sättet att finna ett nytt jobb är genom tips från vänner och bekanta (25 %) och genom arbetsförmedlingen (22 %). Nyinträdda på arbetsmarknaden är de som har svårast att finna jobb, däribland finner man ungdomar som saknar relevant utbildning eller som precis avslutat studier och inte hunnit skaffa sig arbetslivserfarenhet. Myndigheten för sysselsättning (AMS) har genom landets arbetsförmedlingar här en viktig uppgift att försöka matcha dessa ungdomar med nya jobb. Enligt Svensk författningssamling, förordning (2007:1030)¹⁵ återges instruktioner för myndigheten för sysselsättning (AMS). För fullständig återgivning av lagen, se bilaga 2. Följande gäller för Arbetsförmedlingen:

Arbetsförmedlingen ska verka för att förbättra arbetsmarknadens funktionssätt genom att effektivt sammanföra dem som söker arbete med dem som söker arbetskraft, prioritera dem som befinner sig långt från arbetsmarknaden, samt bidra till att stadigvarande öka sysselsättningen på lång sikt.

Man kan således säga att till arbetsmarknadspolitiska åtgärder räknas således de insatser som riktas mot arbetslösa och syftar till att hjälpa dessa att få arbete eller annan sysselsättning (aktiv arbetsmarknadspolitik), alternativt få ekonomisk hjälp under den tiden de är arbetslösa (passiv arbetsmarknadspolitik). Till den aktiva arbetsmarknadspolitiken hör sålunda arbetsförmedlingens uppgift att verka för att förbättra arbetsmarknadens funktionssätt genom att prioritera dem som befinner sig långt från arbetsmarknaden samt att bidra till att stadigvarande öka sysselsättningen på lång sikt. För att detta ska uppnås måste de olika arbetsmarknadspolitiska åtgärderna vara anpassade efter individers behov och förutsättningar. De arbetsmarknadspolitiska åtgärderna bör också gynna vissa grupper, utan att det blir på bekostnad av andra grupper. Detta innebär att det måste finnas fokus på att konkurrensen på arbetsmarknaden inte missgynnas och att undanträngningseffekterna blir så låga som möjligt. För att denna aktiva arbetsmarknadspolitik ska fungera på ett bra sätt är det viktigt att analysera, följa upp och utvärdera hur

---

¹⁴ Fregert & Jonung (2003), s. 177

¹⁵ www.riksdagen.se/webbnav/index.aspx?nid=3911&bet=2007:1030

myndighetens verksamhet och de arbetsmarknadspolitiska åtgärderna påverkar arbetsmarknadens funktionssätt. Således spelar olika arbetsmarknadspolitiska program och utbildningar stor roll för att minska arbetslösheten och för att stärka den enskildes ställning på arbetsmarknaden.

Då ett övergripande ansvar för AMS är att arbetsförmedlingarna i sin verksamhet ska prioritera dem som har svårt att få ett arbete och dem som har varit utan ett arbete en längre tid, det vill säga, arbetshandikappade, personer med utländsk bakgrund, ungdomar (18 – 24 år) och långtidsinskrivna, är det viktigt att dessa program och insatser främjar dessa grupper.

Jobbgarantin för ungdomar

Jobbgarantin för ungdomar (för fullständig återgivning av garantin, se bilaga 3) är ett arbetsmarknadspolitiskt program som ersätter tidigare ungdomsprogram (kommunalt ungdomsprogram och ungdomsgarantin) från 1998. Syftet med jobbgarantin för ungdomar är att erbjuda särskilda arbetsmarknadspolitiska insatser på ett tidigt stadium för att så snabbt som möjligt bidra till att ungdomarna kommer ut i egen försörjning eller gå vidare i studier. Jobbgarantin gäller i huvudsak för de ungdomar som fyllt 16 år men inte 25 år och som varit anmäld som arbetslösa under en period på minst tre månader. Garantin ska omfatta:

- fördjupad kartläggning,
- studie- och yrkesvägledning, och
- jobbsökaraktiviteter med coachning.

Därefter bör aktiviteterna ovan kombineras med:

- arbetspraktik,
- utbildning.

Jobbsökaraktiviteter ska under arbetspraktik och utbildning motsvara minst fyra timmar per vecka och regelbundet redovisas till och följas upp av Arbetsförmedlingen. Arbetspraktik innebär praktik på en arbetsplats som anordnas av den som Arbetsförmedlingen ingår överenskommelse med. Arbetspraktik får pågå under längst tre månader. Utbildning kan erbjudas som kortare yrkesinriktad utbildning för att förbättra möjligheten till en anställning. Utbildning kan också erbjudas som kortare teoretisk utbildning som kan underlätta för den enskilde att påbörja eller återgå till utbildning¹⁶.

Ekonomiska analyser för uppföljning och värdering av effekter av arbetsmarknadspolitiska program och insatser

Ekonomiska mål är viktiga för många olika typer av verksamheter och vanligtvis mäter man målen i resultat. Resultatet inkluderar verksamhetens utflöde och inflöde och definieras i ekonomiska termer som intäkter minus kostnader. För att nå målen

---

¹⁶ Jobbgarantin för ungdomar, se www.ams.se 2009-11-20

och få ett högt resultat måste man göra rätt saker, det vill säga. man måste ha en hög effektivitet¹⁷. Hur vet man då att man gör ”rätt” saker? En viktig förutsättning är att man följer upp och utvärderar de projekt eller aktiviteter som redan finns samt att jämföra med andra alternativ.

Ett sätt att mäta den ekonomiska lönsamheten av arbetsmarknadspolitiska program och insatser är att göra så kallade samhällsekonomiska lönsamhetsanalyser eller Cost/Benefit – analyser (C/B – analyser). För att något ska kunna kallas C/B – analys så krävs enligt Mattsson¹⁸ att vissa kriterier är uppfyllda. Bland annat måste varje analys utgå från en preciserad problemställning. Man måste åtminstone ha två alternativ (projekt) att välja mellan och dessa måste vara klart definierade. Ett av alternativen utses till referensalternativ och är det alternativ som de andra alternativen jämförs med. Ett annat krav på en C/B – analys är också att man redovisar kostnader och fördelar var för sig och så långt det går kvantifierar och värderar dessa effekter. Man kan dock inte kräva att alla effekter ska vara uttryckta i monetära termer utan man nöjer sig ofta med att beskriva vissa effekter med ord, s.k. kvalitativ C/B – analys. I en C/B – analys vill vi beräkna effekterna för samhället. Inom C/B – analysen är begreppet samhälle liktydigt med samtliga individer inom ett område, området kan vara hela världen men är ofta mer avgränsat. Samhället är här inte lika med staten eller den offentliga sektorn. För att kunna jämföra kostnader och fördelar från olika år krävs att man mäter i fasta priser, rensar för förväntad inflation, samt beräknar nuvärdet med hjälp av en diskonteringsränta.

Sammanfattningsvis kan sägas att C/B – analyser innebär ett speciellt sätt att resonera. Den som gör analysen måste kunna bedöma vad som är viktigt och vad som är mindre viktigt. C/B – analysen innebär också en väldigt hög grad av osäkerhet. Det är nästan alltid omöjligt att exakt värdera de olika alternativens utfall. Tre av de effekter som kan ligga till grund för en C/B – analys, nettosysselsättning, fördelningseffekter och förbättrad hälsa, ska här studeras lite närmare.

Nettosysselsättning och fördelningseffekter

Det finns flera olika faktorer som påverkar huruvida ett arbetsmarknadspolitiskt program är effektivt eller inte. Det är först viktigt att påpeka att även ifall varenda deltagare som ingått i ett arbetsmarknadspolitiskt program fått sysselsättning så behöver det inte betyda att programmet är effektivt ur samhällsekonomisk synpunkt. Förklaringen till detta ligger i skillnaden mellan *att* något har inträffat och *varför* det inträffat. Det kan ju hända att alla deltagarna hade fått jobb ändå utan att ha varit med i projektet. Att utvärdera ett arbetsmarknadspolitiskt projekt är en komplex process och att ta hänsyn till alla effekter i en utredning är nästintill omöjligt. Att utvärdera vilka effekter ett arbetsmarknadspolitiskt projekt har på samhället handlar alltså om att studera hur arbetskraftsutbudet, sysselsättningen och rörligheten hos arbetskraften påverkas. När det gäller utvärderingar av den här sorten måste man avgöra det kontrafaktiska tillståndet, det vill säga ”det som inte

---

¹⁷ Andersson (1997), ss. 17-18

¹⁸ Mattsson (1988), ss. 60-66

hände”. Det gäller alltså att avgöra vad som skulle ske med exempelvis arbetsutbudet om det politiska programmet inte funnits. Något annat som krävs insikt i under en sådan här utvärdering är vilka olika faktorer och på vilket sätt dessa påverkar utvecklingen.

I utvärderingar av det här slaget måste hänsyn tas till de motverkande effekter som kan tänkas uppstå. Det räcker inte att bara studera hur mycket sysselsättningen ökat utan man måste ta hänsyn till inläsnings- och undanträngningseffekter. Det är alltså nettoeffekterna av detta som kan ge ett någorlunda rättvisande svar. Även då arbetsmarknadspolitiska åtgärder syftar till att förbättra sysselsättningen inom en region kan de istället ibland få motsatt effekt. Om arbetsmarknadspolitiska åtgärder leder till sänkta lönekostnaden för en deltagare kan det leda till att företag och myndigheter ersätter den reguljära arbetskraften med den billigare subventionerade arbetskraften. Denna effekt av arbetsmarknadspolitiska åtgärder brukar kallas *direkt undanträngning*¹⁹. Subventionerade anställningar kan för många individer vara av avgörande betydelse för att komma in på arbetsmarknaden. Ur fördelningspolitisk synvinkel kan därför riktade lönesubventioner vara motiverade även om den totala undanträngningseffekten skulle vara 100 %. Ur samhällsekonomisk synvinkel, det vill säga, ur såväl effektivitets- som fördelningspolitiska aspekter, bör arbetsmarknadspolitiska åtgärder vara mer tilltalande ju lägre undanträngning och ju högre nettosysselsättningseffekt²⁰.

Att värdera hälsa

Hög arbetslöshet innebär stora samhällsekonomiska kostnader i form av utebliven produktion och även kostnader genom utebliven skatt och konsumtion. Men att gå arbetslös drabbar inte bara samhället. De berörda individerna drabbas också av välfärdsförluster utöver deras förlorade inkomst. Att gå arbetslös kan sänka självförtroendet hos de personer det gäller²¹. Studier har gjorts där man undersökt sambandet mellan fysiskt och psykiskt välmående kontra arbetslöshet. Resultaten visar tydligt att personer med aktuella arbetslöserfarenheter har en sämre psykisk och fysisk hälsa än personer som under samma tidsperiod varit anställda. Effekterna av ohälsan beror också på sättet som arbetslösheten uppstår på. Slutar individen på eget initiativ lider denne mindre skada av arbetslösheten än om personen i fråga har fått sparken. Även konjunkturläget kan ha betydelse, råder hög arbetslöshet är det något förmildrande att vara arbetslös då man vet att fler befinner sig i samma situation²².

---

¹⁹ Dahlberg & Forslund (1999); Hansen & Persson (2001), s. 1

²⁰ Ibid., s. 1

²¹ Björklund et al. (2006), s. 344

²² Björklund et al. (2006), s. 346-344

Bilaga 4

Enkät

Bakgrundsuppgifter

1. Ditt födelseår

.....

2. Är du?

- ☐ Man
☐ Kvinna

3. Vid vilket av Work factory – kontoren har du varit inskriven?

- ☐ Work factory Säffle
☐ Work factory Åmål
☐ Work factory Bengtsfors
☐ Work factory Dals-Ed
☐ Work factory Årjäng

4. Under vilken period var du inskriven i Work factory? Flera svar kan anges

- ☐ Ht-08
☐ Vt-09
☐ Ht-09
☐ Vt-10

5. Ange cirka hur många månader du var inskriven i Work factory

.....
.....

6. Hur länge hade du saknat stadig sysselsättning innan du började i Work factory?

- ☐ Ca en månad
☐ Ca ett halvår
☐ Ca ett år
☐ Mer än ett år

7. Vad hade du för utbildning innan du deltog i Work factory?

- ☐ Grundskola
Gymnasium
☐ samlat dokument
☐ slutbetyg

- ☐ Eftergymnasial utbildning (ej högskola)
☐ Enstaka universitetskurser
☐ Högskoleexamen

8. Hur många års arbetslivserfarenhet hade du innan Work factory? Ange hela år.

.....

9. Om du haft anställning innan Work factory, ungefär hur mycket fick du i lön per månad före skatt?

Jag fick.....kronor en
genomsnittlig månad

10. Hade du deltagit i andra typer av arbetsmarknadspolitiskt projekt innan Work factory?

- ☐ Ja
☐ Nej

11. Om du svarat ja på fråga 10, Vad har du för erfarenhet från det projektet?

- ☐ Mycket positiva
☐ Ganska positiva
☐ Verken positiva eller negativa
☐ Ganska negativa
☐ Mycket negativa
☐ Ej relevant/har ej deltagit i något annat

12. Vilka hinder upplevde du fanns för att du skulle kunna få jobb innan Work factory? Ange gärna fler alternativ

- ☐ Behövde få bättre självförtroende
☐ Behövde få bättre kontaktnät
☐ Behövde utbilda mig för att få rätt jobb
☐ Behövde få stöttning för att kunna få ett jobb
☐ Annat, vad.....

13. Vilka förväntningar hade du på Work factory när du började delta i aktiviteterna?

Ange gärna fler alternativ

- ☐ Att det skulle resultera i arbete
- ☐ Att jag skulle få kontakter på arbetsmarknaden
- ☐ Att jag skulle få ”stöd i livet”
- ☐ Hitta vägen framåt, specifik yrkesvägledning
- ☐ Inga alls
- ☐ Annat, vad

14. Uppfylldes dina förväntningar på Work factory?

- ☐ I mycket stor utsträckning
- ☐ I stor utsträckning
- ☐ Verken i stor eller liten utsträckning
- ☐ I liten utsträckning
- ☐ Inte alls

15. Upplever du att du har påverkats som person av ditt deltagande i Work factory?

Ange gärna fler alternativ

Har du:

- ☐ Fått bättre självförtroende
- ☐ Fått bättre kontakter
- ☐ Fått mer självkänedom
- ☐ Blivit mer målinriktad
- ☐ Fått nya kunskaper om jobbsökande
- ☐ Fått nya kunskaper om arbetsmarknaden och hur den fungerar
- ☐ Annan, vad

16. Hur tror du att ditt deltagande har påverkat dig på längre sikt?

- ☐ I mycket stor utsträckning
- ☐ I stor utsträckning
- ☐ Verken i stor eller liten utsträckning
- ☐ I liten utsträckning
- ☐ Inte alls

17. Tror du att Work factorys olika aktiviteter ökar chansen för deltagarna att finna sysselsättning?

- ☐ Ja, absolut
- ☐ Ja, kanske
- ☐ Verken ja eller nej
- ☐ Nej, troligen inte
- ☐ Nej, inte alls

18. Vad var bäst med Work factory? Ange gärna fler alternativ

- ☐ Nya kunskaper
- ☐ Kursupplägg
- ☐ Mötet med andra deltagare
- ☐ Kontakten med handledarna
- ☐ Nytt kontaktnät
- ☐ Annat, vad

19. Vad tycker du att Work factory kan förbättra? (Något du saknat eller velat ha mer av?)

.....

.....

.....

.....

20. Skulle du rekommendera någon annan att delta i Work factorys aktiviteter?

- ☐ Ja, kanske
- ☐ Nej, troligen inte
- ☐ Nej, inte alls
- ☐ Vet ej

Kommentera gärna svaret

.....

.....

21. Hur ser du på handledarens kompetens och engagemang? Har du fått den hjälp som du anser att du behövt?

- ☐ I mycket stor utsträckning
- ☐ I stor utsträckning
- ☐ Verken i stor eller liten utsträckning
- ☐ I liten utsträckning
- ☐ Inte alls

22. Vad är din huvudsakliga uppgift just nu?

- ☐ Arbete - anställd
- ☐ Arbete – egen företagare
- ☐ Utbildning
- ☐ Arbetsmarknadspolitiskt projekt

☐ Annat, vad.....

.....

23. Har ditt deltagande i Work factory påverkat möjligheterna att nå den sysselsättning du har idag?

- ☐ Helt avgörande
- ☐ I ganska hög grad
- ☐ Verken i hög eller låg grad
- ☐ I ganska liten grad
- ☐ Inte alls

Kommentera gärna svaret:

.....

.....

24. Vill du förändra din sysselsättning det närmaste halvåret?

- ☐ Nej, jag vill fortsätta med min nuvarande sysselsättning
- ☐ Ja, jag ska söka utbildning
- ☐ Ja, jag ska söka jobb
- ☐ Ja, jag ska starta eget företag
- ☐ Annan, vad

.....

Frågor till dig som har arbete, om du studerar gå till fråga 29

25. Vilken typ av anställning har du?

- ☐ Tillsvidareanställd
- ☐ Visstidsanställning
- ☐ Timanställning
- ☐ Vikariat
- ☐ Övriga anställningsformer, vad

.....

26. Hur mycket får du i lön per månad före skatt?

Jag får .....kronor en
genomsnittlig månad

27. Arbetar du idag inom din hemkommun?

- ☐ Ja
- ☐ Nej

28. Om svaret är nej, har du planer på att flytta tillbaka till din hemkommun inom 5 år?

- ☐ Ja
- ☐ Nej

Frågor till dig som studerar

29. Vilken typ av utbildning deltar du i?

- ☐ Gymnasial
- ☐ Eftergymnasial såsom KY och folkhögskola
- ☐ Högskoleutbildning – enstaka kurser
- ☐ Högskoleutbildning - program
- ☐ Annan, vad

.....

30. Är utbildningen förlagd i din hemkommun?

- ☐ Ja
- ☐ Nej

31. Om svaret är nej, har du planer på att flytta tillbaka till din hemkommun inom 5 år?

- ☐ Ja
- ☐ Nej

Tack för Er medverkan!

Bilaga 5

Förordning (2007:1030) med instruktion för Arbetsförmedlingen

Om författningen

Uppgifter

1 §

Arbetsförmedlingen ansvarar för den offentliga arbetsförmedlingen och dess arbetsmarknadspolitiska verksamhet.

2 §

Arbetsförmedlingen ska verka för att förbättra arbetsmarknadens funktionssätt genom att effektivt sammanföra dem som söker arbete med dem som söker arbetskraft, prioritera dem som befinner sig långt från arbetsmarknaden, samt bidra till att stadigvarande öka sysselsättningen på lång sikt.

3 §

Arbetsförmedlingens verksamhet ska utformas så att den bedrivs på ett effektivt, enhetligt och rättssäkert sätt, arbetssökande och arbetsgivare har tillgång till en likvärdig service i hela landet, den anpassas till skilda förutsättningar och behov i olika delar av landet, den leder till ökad geografisk och yrkesmässig rörlighet bland de arbetssökande, den anpassas efter den enskildes förutsättningar, den inte snedvrider konkurrensförutsättningarna på arbetsmarknaden, den inte bidrar till att arbetstillfällen trängs undan, såvida det inte kan anses arbetsmarknadspolitiskt motiverat, samt den ökar mångfalden och motverkar diskrimineringen i arbetslivet.

4 §

Arbetsförmedlingen ska vidare säkerställa att arbetslöshetsförsäkringen fungerar som en omställningsförsäkring, anlita kompletterande aktörer för att snabbt och effektivt få arbetssökande i arbete, aktivt inhämta information om lediga arbeten, analysera, följa upp och utvärdera hur myndighetens verksamhet och de arbetsmarknadspolitiska åtgärderna påverkar arbetsmarknadens funktionssätt, göra bedömningar av arbetsmarknadsläget för att tillhandahålla beslutsunderlag för den framtida arbetsmarknadspolitiken, samt bistå myndigheter och andra som bedriver uppföljning och utvärdering inom Arbetsförmedlingens verksamhetsområde.

Särskilda ansvarsområden

5 §

Arbetsförmedlingen har ett samlat ansvar, sektorsansvar, för handikappfrågor inom arbetsmarknadspolitiken och ska inom ramen för detta ansvar vara samlande, stödjande och pådrivande i förhållande till övriga berörda parter.

6 §

Arbetsförmedlingen har ett särskilt ansvar för att nyanlända invandrare erbjuds insatser som främjar en snabb och effektiv etablering på arbetsmarknaden. Myndigheten ska inom ramen för detta ansvar vara samordnande, stödjande och pådrivande i förhållande till övriga berörda parter.

Medverkan i EU-arbetet

7 §

Arbetsförmedlingen ska för Sveriges del fullgöra de uppgifter som åligger den centrala arbetsmarknadsmyndigheten och de särskilda förmedlingarna enligt rådets förordning (EEG) nr 1612/68 av den 15 oktober 1968 om arbetskraftens fria rörlighet inom gemenskapen⁽¹⁾ och kommissionens beslut av den 23 december 2002 om tillämpning av rådets förordning (EEG) nr 1612/68 med avseende på förmedling av lediga platser och platsansökningar⁽²⁾. Arbetsförmedlingen ska vidare medverka i sådant informations- och erfarenhetsutbyte med andra medlemsstaters arbetsförmedlingar samt med Europeiska gemenskapernas kommission som sker inom ramen för den öppna samordningsmetoden på sysselsättningsområdet.

Tjänsteexport

8 §

Arbetsförmedlingen får, inom ramen för full kostnadstäckning, bedriva sådan tjänsteexport som är förenlig med myndighetens uppgifter och verksamhetsområde.

Övriga uppgifter

9 §

Om Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen funnit brister i sin granskning enligt [2 §](#) 1–5 förordningen (2007:906) med instruktion för Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen, ska Arbetsförmedlingen till regeringen och inspektionen redovisa vilka åtgärder som vidtagits eller kommer att vidtas med anledning av inspektionens granskning.

10 §

Arbetsförmedlingen ska till Migrationsverket och länsstyrelserna lämna bedömningar av behovet av arbetskraft i olika delar av landet.

11 §

En anställd hos Arbetsförmedlingen är skyldig att på begäran av länsstyrelsen delta, som föredragande eller på annat sätt, i länsstyrelsens handläggning av ett ärende som har samband med Arbetsförmedlingens uppgifter.

12 §

Arbetsförmedlingen fullgör därutöver vissa uppgifter som rör arbetslöshetsförsäkringen enligt lagen ([1997:238](#)) om arbetslöshetsförsäkring, förordningen ([1997:835](#)) om arbetslöshetsförsäkring och förordningen ([1997:836](#)) om arbetslöshetskassor, vissa uppgifter som rör arbetstillstånd enligt utlänningslagen ([2005:716](#)) och utlänningsförordningen ([2006:97](#)), vissa uppgifter vid varsel om driftsinskränkning och för att främja anställning av äldre arbetstagare och arbetstagare med nedsatt arbetsförmåga enligt lagen ([1974:13](#)) om vissa anställningsfrämjande åtgärder, de uppgifter inom totalförsvaret som framgår av förordningen ([2006:942](#)) om krisberedskap och höjd beredskap och som i övrigt beslutas av regeringen, samt vissa uppgifter som rör byggnadstillstånd m.m. enligt lagen ([1971:1204](#)) om byggnadstillstånd m.m., förordningen ([1986:777](#)) om byggnadstillstånd och Kungl. Maj:ts kungörelse ([1971:1206](#)) om viss uppgiftsskyldighet rörande byggnadsarbete.

13 §

I övrigt har Arbetsförmedlingen de uppgifter som framgår av förordningen ([2000:628](#)) om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten eller av lag eller annan förordning.

Samverkan

14 §

Arbetsförmedlingen ska särskilt samverka med Försäkringskassan, Arbetsmiljöverket och Socialstyrelsen i syfte att uppnå en effektivare användning av tillgängliga resurser inom rehabiliteringsområdet. Arbetsförmedlingen ska i samma syfte samverka med Försäkringskassan, kommun och landsting enligt lagen ([2003:1210](#)) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser.

15 §

Arbetsförmedlingen ska när det gäller unga med funktionshinder särskilt samverka med skolan för att underlätta övergången från skola till arbetsliv och med Försäkringskassan för att öka möjligheterna till egen försörjning genom arbete.

Ledning

16 §

Arbetsförmedlingen leds av en styrelse.

17 §

Styrelsen består av högst nio ledamöter.

Organisation

18 §

Arbetsförmedlingen bestämmer själv sin organisation om inte annat följer av 19 och 20 §§.

19 §

Vid Arbetsförmedlingen finns ett huvudkontor, en central enhet för omprövning av beslut och ett nationellt partsråd.

20 §

Arbetsförmedlingen ska i övrigt inrätta de rådgivande organ med andra aktörer på nationell, regional eller lokal nivå som behövs för att myndigheten ska kunna fullgöra sina uppgifter.

Särskilda organ

Partsrådet

21 §

Partsrådet är ett rådgivande organ på nationell nivå i frågor som rör Arbetsförmedlingens verksamhet. Partsrådet består av generaldirektören, som är ordförande, samt representanter för arbetsgivare och arbetstagare.

22 §

Partsrådet har det antal ledamöter som Arbetsförmedlingen bestämmer. Ledamöterna, förutom ordföranden, ska till lika antal representera arbetsgivare och arbetstagare.

Anställningar och uppdrag

23 §

Generaldirektören är myndighetschef.

24 §

Ledamöterna i partsrådet utses av Arbetsförmedlingen. Andra ledamöter än ordföranden utses efter samråd med representativa arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer.

Personalansvarsnämnd

25 §

Vid Arbetsförmedlingen ska det finnas en personalansvarsnämnd.

Tillämpligheten av vissa förordningar

26 §

Arbetsförmedlingen ska tillämpa internrevisionsförordningen ([2006:1228](#)) och personalföreträdarförordningen ([1987:1101](#)).

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2007:1030

1. Denna förordning träder i kraft d. 1 jan. 2008, då förordningen (2001:623) med instruktion för Arbetsmarknadsverket ska upphöra att gälla.
2. Den upphävda förordningen gäller dock fortfarande i fråga om överklagande av sådana beslut som före ikraftträdandet har fattats av Arbetsmarknadsstyrelsen enligt [5 §](#) 1 förordningen (1980:631) om ersättning av allmänna medel för skada orsakad av deltagare i ett arbetsmarknadspolitiskt program eller arbetslivsinriktad rehabilitering m.m.
3. Den upphävda förordningen gäller också fortfarande i fråga om utbildningsvikariat som anvisats enligt förordning ([2005:1206](#)) om utbildningsvikariat före d. 1 jan. 2007.

Fotnoter

1 EGT L 257, 19.10.1968, s. 2 (Celex 31968R1612).

2 EGT L 5, 10.1.2003, s. 16 (Celex 32003D0008).

Bilaga 6

Jobbgaranti för ungdomar

Jobbgarantin för ungdomar är ett arbetsmarknadspolitiskt program som ersätter tidigare ungdomsprogram (kommunalt ungdomsprogram och ungdomsgarantin). Syftet med jobbgarantin för ungdomar är att erbjuda dig särskilda arbetsmarknadspolitiska insatser på ett tidigt stadium för att du så snabbt som möjligt ska få ett arbete motsvarande hela ditt arbetsutbud eller påbörja eller återgå till utbildning inom det reguljära utbildningssystemet.

Vem kan anvisas till jobbgarantin för ungdomar?

En anvisning får göras om du:

- har fyllt 16 år men inte är 25 år, och
- under en period om tre sammanhängande månader varit arbetslös och anmäld som arbetssökande hos den offentliga Arbetsförmedlingen. Du kan även anvisas om du har beviljats utslussningsåtgärder från fängelse eller är villkorligt frigiven och inte fullgjort ett år av prøvotiden, är arbetslös och anmäld som arbetssökande hos den offentliga Arbetsförmedlingen. Du får även anvisas om du arbetar mindre än ditt arbetsutbud, till exempel har tim- eller deltidsarbete, men en förutsättning är då att du är berättigad till arbetslöshetsersättning.

Vad kan man ta del av inom jobbgarantin för ungdomar?

Inledningsvis, i normalfallet minst tre månader, ska aktiviteterna täcka ditt arbetsutbud inom garantin och omfatta:

- fördjupad kartläggning,
- studie- och yrkesvägledning, och
- jobbsökaraktiviteter med coachning.

Därefter bör aktiviteterna ovan kombineras med:

- arbetspraktik,
- utbildning.

Jobbsökaraktiviteter ska under arbetspraktik och utbildning motsvara minst fyra timmar per vecka och regelbundet redovisas till och följas upp av Arbetsförmedlingen. Arbetspraktik innebär praktik på en arbetsplats som anordnas av den som Arbetsförmedlingen ingår överenskommelse med. Arbetspraktik får pågå under längst tre månader. Utbildning kan erbjudas som kortare yrkesinriktad utbildning för att förbättra möjligheten till en anställning. Utbildning kan också erbjudas som kortare teoretisk utbildning som kan underlätta för den enskilde att påbörja eller återgå till utbildning.

Vilken ersättning har jag under jobbgarantin för ungdomar?

När du anvisas till jobbgarantin för ungdomar har du ersättning i form av aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning. Två nivåer utgår vid utvecklingsersättning: ett belopp för deltagare under 20 år som saknar slutbetyg från gymnasieskolan eller motsvarande och ett belopp för övriga under 25 år. Ungdomar under 18 år får försörjas av föräldrarna. Läs mer i faktabladet om aktivitetsstöd och utvecklingsersättning.

Hur länge får jag ta del av jobbgarantin för ungdomar?

Du får ta del av aktiviteterna inom garantin till dess du:

1. påbörjar en anställning med eller utan statligt stöd,
2. påbörjar en utbildning som inte berättigar till aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning,
3. påbörjar en frånvaroperiod med föräldrapenningförmån enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring, eller
4. har deltagit i garantin under sammanlagt 15 månader. Den påbörjade anställningen, utbildningen eller frånvaroperioden med föräldrapenningförmån måste pågå i mer än en månad för att du inte längre ska få delta i garantin.

Får jag återkomma till jobbgarantin efter en anställning eller utbildning?

Om du lämnat programmet på grund av anställning eller utbildning har du rätt att komma tillbaka till garantin:

- om inte ett nytt arbetsvillkor för arbetslöshetsförsäkring är uppfyllt och du inte heller erbjudits annan anställning, eller
- om den utbildning du deltagit i pågått under högst ett år, eller om frånvaroperioden med föräldrapenningförmån har pågått under högst ett år. Du återinträder i garantin på samma ersättningsdag som du lämnade den.

När tar Arbetsförmedlingen tillbaka en anvisning till jobbgarantin?

Arbetsförmedlingen tar omedelbart tillbaka en anvisning till programmet om du:

1. avvisar någon aktivitet inom garantin eller någon annan arbetsmarknadspolitiskt åtgärd, avvisar ett erbjudande om lämpligt arbete utan godtagbara skäl eller inte redovisar dina jobbsökaraktiviteter,
2. missköter dig eller stör verksamheten, eller
3. uppfyller ett nytt arbetsvillkor. En anvisning till programmet tas också tillbaka om det i övrigt finns särskilda skäl att ta tillbaka anvisningen.

När har jag rätt att få en ny anvisning till jobbgarantin?

Om en anvisning till jobbgarantin har återkallats på grund av att du har:

1. avvisat någon aktivitet inom garantin eller någon annan arbetsmarknadspolitiskt åtgärd, avvisat ett erbjudande om lämpligt arbete utan godtagbara skäl eller inte redovisat dina jobbsökaraktiviteter, eller
2. misskött dig eller stört verksamheten får du anvisas på nytt om du har:

- anmält dig som arbetssökande inom 60 kalenderdagar efter det att Arbetsförmedlingen tagit tillbaka anvisningen, och

- varit inskriven som arbetssökande på Arbetsförmedlingen under 45 dagar då du skulle ha haft aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning, om inte anvisningen tagits tillbaka. De dagar då du arbetat ska räknas in i de 45 dagarna.

Regler

Förordning (2007:813) om jobbgarantin för ungdomar

Förordning (1996:1100) om aktivitetsstöd

Lag (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring

Bilaga 7

Frågeformulär

Intervjufrågor till **Sylvia Tilleby**

- 1, Vad har varit din roll?
- 2, Hur kom allting igång från första början
- 3, När ni drog igång Work factory, hade ni då något tidigare projekt som modell eller liknande?
- 4, Vad anser du har varit framgångsfaktorerna för Work factory?
- 5, vad tror du att ungdomarna tar med sig från projektet på lång sikt?
- 6, Tycker du att det är någonting i projektet som helhet so kunde gjorts annorlunda, eller inte alls?
- 7, har ni haft några positiva överraskningar där projektet har gått över den förväntan ni hade?
- 8, vad har du sett för skillnader på de olika Work factory kontoren?

Intervjufrågor till **handledarna vid Work factory**

- 1, Vad har varit framgångsfaktorerna i projektet enligt dig?
- 2, Vad har ungdomarna för förväntningar och för attityd när de kommer första gången?
- 3, Vilka aktiviteter som ni har genomfört har varit mest respektive minst uppskattade hos ungdomarna?
- 4, Vad tror du som handledare att ungdomarna tar med sig från projektet både på kortare och längre sikt?
- 5, Hur har projektet i stort fungerat och vad kunde ha gjorts annorlunda eller kanske inte alls

Intervjufrågor till **representanter från arbetsförmedlingen, arbetsmarknadsenheten i Dals-Ed och socialförvaltningen**

- 1, Vad har din roll varit i projektet Work factory?
- 2, Vilka tror du har varit framgångsfaktorerna inom projektet?
- 3, Vad har varit bra med Work factory?
- 4, Vad tror du kunde ha gjorts annorlunda med projektet, eller inte alls?
- 5, Vad tror du att Work factory har gett ungdomarna att ta med sig ut i arbetslivet?
- 6, Hur ser framtiden ut för liknande projekt i Dals-Ed

Intervjufrågor till **Tove Finsberg**

- 1, Hur länge var du inskriven på Work factory?
- 2, Vilka förväntningar hade du på Work factory innan du började?
- 3, Vad har varit positivt respektive negativt med Work factory?
- 4, Hur har sammanhållningen i gruppen varit?
- 5, Har du märkt någon förändring med dig själv eller ditt sätt att tänka och agera sedan Work factory?
- 6, Vad tror du har varit framgångsfaktorerna för projektet?
- 7, Vad gör du idag?

Unga som vill och kan

Syftet med föreliggande studie är att göra en utvärdering av Work factory, både vad det gäller den ekonomiska aspekten samt att se till de mer mjuka värdena. I denna studie presenteras därför de kostnader som Work factory reducerar för samhället genom sin verksamhet för arbetssökande unga, för att på så vis göra en analys av lönsamheten för denna verksamhet, samt de effekter som i övrigt påverkar välfärden. Studien behandlar även frågor kring hur de medverkande i Work factory har upplevt projektet och hur de mjuka värdena har avspeglat sig.

Den empiriska delen av studien är baserad på ekonomiskt underlag som främst är tillhandahållet av Work factory. Studien innehåller även ett begränsat teoriavsnitt där teorier kring arbetslöshet i vid mening, den roll arbetsmarknadsstyrelsen har när det gäller att reducera arbetslöshet, genomföra arbetsmarknadspolitiska program och hur det är möjligt att mäta ekonomiska effekter av dessa behandlas.

Vidare har studien innehållit intervjuer med projektledaren för Work factory, de fem anställda handledarna, representanter från kommun, arbetsförmedlingen, socialstyrelsen och deltagare i Work factory. Även en enkätstudie har genomförts med de ungdomar som har varit inskrivna i projektet.

Utifrån 2 §, Svensk författningssamling, förordning (2007:1030) ska Arbetsförmedlingen verka för att förbättra arbetsmarknadens funktionssätt genom att effektivt sammanföra dem som söker arbete med dem som söker arbetskraft, prioritera dem som befinner sig långt från arbetsmarknaden, samt bidra till att stadigvarande öka sysselsättningen på lång sikt. Genom en analys av Work factorys arbetsmarknadspolitiska projekt så aktualiseras denna paragraf på ett samhällsekonomiskt lönsamt sätt. Vad detta resultat egentligen säger och i vilken utsträckning de är pålitliga är svårt att bedöma eftersom det finns flera olika osäkerhetsaspekter att ta hänsyn till. Lönsamhetsaspekten kompletterades med mycket positiva intryck från samtliga intervju och enkätrespondenter.